

RAKENTAJA

AKL Posti Oy

Perjantai 18.01.2019

1

8 EU suojelee duunaria silloinkin, kun Suomen hallitus ei sitä tee.

16 Jämsän elementti-
tehtaalla painetaan
nyt täysillä töitä.

22 Oulussa talkoolaiset
tarjosivat hernerokkaa
ja mehua Rotuaarilla.

Eriarvoinen kaupunki

Suuren laman jäljiltä Suomen kaupunkien sisäiset sosioekonomiset erot revähtivät. Myönteistä kehitystä voi kuitenkin tukea, kaupunkimaantieteen tutkija Venla Bernelius sanoo.

Teksti: Johanna Hellsten Kuva: Antti Kirves

Helsingin yliopiston kaupunkimaantieteen apulaisprofessori **Venla Bernelius** tiesi haluavansa tutkijaksi jo 5-vuotiaana

– Halusin jo silloin tietää, miten maailma toimii, Bernelius sanoo.

Bernelius kertoo halunneensa opiskella vähän kaikkea mahdollista, mutta päätyi matemaattisluonnontieteelliseen tiedekuntaan opiskelemaan maantiedettä.

– Se oli hyvä valinta, koska sen sisällä voi tehdä oikeastaan mitä tahansa. Minua kiinnosti kuitenkin eniten ihmisen toiminnan monimutkaisuus ja merkityksellisyys ja sitä kautta ihmismaantiede.

Bernelius pohtii työkseen tasa-arvoa ja kaupunkien dynamiikkaa; minkälaisia ovat ihmisten elämän mahdollisuudet ja miten ne mahdollisuudet syntyvät.

Kaikki alkaa naapurustosta

Berneliuksen mukaan erityisesti Yhdysvalloista alkaa olla valtava määrä dataa siitä, miten synnyinpaikka vaikuttaa esimerkiksi koulumenestykseen ja myöhempäänkin pärjäämiseen elämässä.

– Huono-osaisen kasvuympäristön vaikutus näyttäisi olevan paljon suurempi, kuin on aiemmin ajateltu. Se näkyy vielä kolmekymppistenkin koulutus- ja tulotasossa. Suomessa yhtä laajaa tutkimusta ei aiheesta ole. Erot näyttäisivät kuitenkin Suomessa olevan pienempiä, koska täällä asuinalueiden eriyminenkin on ollut maltillisempaa, Bernelius kertoo.

Suomessa vaikuttaa myös erilainen hyvinvointivaltion tukiverkosto kuin Atlantin toisella puolella.

– Toisaalta tutkimus osoittaa, että se tukiverkosto on aika hauras. Järjestelmä ei tarvitse montakaan reikää, kun sieltä putoaminen on jo mahdollista.

Oma kiinnostava kysymyksensä on, minkälainen alue Suomessa on hyvä ja mikä huono.

– Ihmisten mielikuvissa on hyviä ja huonoja kaupunginosia aivan riippumatta siitä, mikä niiden absoluuttinen ero on. Me ihmiset teemme mielellämme päätelmiä asioiden hyvyydestä ja pahuudesta. Esimerkiksi kissanpentu on hyvä ja krokotiili paha. Meillä on taipumus dualistiseen ajatteluun

Berneliuksen mukaan 1990-luvun alussa Helsingin eri kaupunginosien välillä ei ollut juuri minkäänlaista eroa esimerkiksi työllisyydessä. Silti samaan aikaan ihmisillä oli voimakkaita näkemyksiä siitä, mitkä ovat hyviä ja mitkä huonoja kaupunginosia.

– Helsingin asuinalueilla on ollut 1970-luvulta lähtien käytössä voimakas sosiaalisen sekoittamisen periaate. Erot alueiden välillä pienenevät koko ajan millä tahansa mittareilla.

Sitten tuli lama, joka pudotti tietyillä alueilla ison osan väestöstä työttömyyteen.

– Joillakin alueilla työttömyysprosentti nousi yli 30:en. Lama iski nimenomaan matalammin koulutettuihin ihmisiin ja tietyille aloille. Oli hurjaa, miten alueiden erot repesivät, kun nousukausi lähti käyntiin. Kaikilla alueilla ei päästy nousuun mukaan, Bernelius kertoo.

Tällä hetkellä näiden erojen kasvattajana on etenkin globalisaatio.

– Alueelliset erot kasvavat. Toisilla alueilla väestö ja yritykset pääsevät mukaan globaalin talouden kehitykseen ja osa ei pääse.

Toisaalta Suomeen ei ole onneksi päässyt vielä syntymään sellaisia kaupunginosia, joihin ihmiset eivät uskaltaisi mennä. Kun asiasta on kysytty tutkimuksissa, ovat ihmiset lähinnä naureskelleet kysymykselle. Positiivista on sekin, että tutkimuksista voi havaita tietynlaisen hyvinvoinnin kasvaneen ihmisen omalla asuinalueella.

”Alueelliset erot kasvavat. Toisilla alueilla päästään mukaan globaalin talouden kehitykseen, toisilla ei.”

– Vaikka yleinen turvattomuuden tunne yhteiskunnassa on lisääntynyt, ihmisten turvallisuuden tunne omilla asuinalueillaan on lisääntynyt viime mittauksissa, vaikka alueellinen eriytyminen on jatkunut, Bernelius kertoo.

Koulutus näkyy alueellisesti

Suomessa, jossa lapsilla pitäisi olla tasa-arvoiset mahdollisuudet valita toisen asteen koulutuspaikka, ovat erot esimerkiksi lukioon menossa suuria. Kun Helsingin Lauttasaassa lukioon menee yli 80 prosenttia ikäluokasta, menee Jakomäessä lukioon alle puolet.

– Ammattikoulu on tietysti hyvä koulutus ja se tuottaa työllisyyttä. Mutta kyllä tämä ero on valtava, kun ajattelee, että ammattikouluissa on paljon korkeammat keskeyttämisenprosentit kuin lukiossa, Bernelius kertoo.

Berneliuksen mukaan jako kertoo tasa-arvotilanteesta alueiden välillä; pitäisi olla lapsen oma valinta, miten koulutautuu, mutta sitä se ei selvästikään ole.

– Olisin yhtä lailla huolissani siitä, onko Lauttasaassa todella niin harva kiinnostunut ammattikoulutuksesta.

Koulutuksen valinnan mekanismit ovat monimutkaisia. Osin niihin vaikuttaa sosiaalinen periytyminen.

– Sosiaalinen liikkuvuus on meillä vähenemässä. Erityisesti huono-osaisuuden periytyvyys alkaa näkyä selkeämmin. Siihen vaikuttavat monet yhteiskunnalliset kehityskulut sekä se, miten perheet saavat tukea.

Nykykoulussa menestyminen vaatii koko ajan uusia taitoja. Kun ajatellaan, miten kuormittavaa köyhyys on, ei ole ihme, että kaikki vanhemmat eivät pysty tukemaan lastensa koulunkäyntiä samalla tavalla kuin hyväosaisemmat.

Yhdysvalloissa on tutkittu, miten hyvin samalaiset perheet pärjäävät hyvillä ja huonommilla asuinalueilla.

– On havaittu, että taloudellisesti haavoittuvamassa asemassa olevat perheet ja heidän lapsensa ovat erityisen herkkiä asuinalueen negatiivisille vaikutteille. Kärjistäen sitten taas ylempi keskiluokka pystyy tarvittaessa suojelemaan lapsiaan negatiivisilta efekteiltä.

Haavoittuvimmassa asemassa olevat perheet myös selvästi hyötyivät eniten siitä, jos he pääsivät asumaan paremmille asuinalueille.

– Erilaisilla asuinalueilla on omat sosiaaliset norminsa ja mallinsa ja sanotaanhan sananlaskussakin, että seura tekee kaltaisekseen ja joukossa tyhmyys tiivistyy.

Koulujen eriytyminen haastaa

Suomen viimeaikaisen PISA-tulokset ovat olleet huolestuttavaa luettavaa. Niiden heikentyminen saattaa olla jossain määrin tekemisissä alueellisen eriytyksen kanssa. Useiden tutkimusten mukaan tuloksiin vaikuttaa esimerkiksi se, onko koulussa tietty osuus motivoituneita oppilaita, jotka saavat myös kotoa tukea.

– Sellaiset lapset luovat ikään kuin motivaatioita ympärilleen ja he pystyvät auttamaan myös muita lapsia. OECD on kiinnittänyt erityistä huolta ja huomiota siihen, ettei pääsisi muodostumaan sellaisia kouluja, joissa huono-osaisuus tiivistyy, Bernelius sanoo.

Jos koulu pääsee eriytymään voimakkaasti oppilasaineksen mukaan huonoon suuntaan, on tilanetta vaikea korjata edes tukitoimilla.

– Kouluvalinnat nousivat keskusteluun voimakkaasti 1980-luvulla. Silloin oli argumenttina se, että kun asuinalueilla oli eroja ja ne toimivat lähikoulu-

periaatteella, voisi vapaa koulun valinta vähentää koulujen välistä eriytymistä.

Näin ei käynyt. Monessa maassa tätä on kokeiltu nyt jo monta vuotta ja tutkimusnäyttö on sen suuntaista, että valinnat lisäävät koulujen välisiä eroja.

– Ruotsihan vapautti kaikki kouluvalinnat 1990-luvulla. Lapset eivät ikään kuin olisi enää asuinalueensa vankeja. Ruotsin koulujen väliset erot on moninkertaistuneet ja samanaikaisesti Ruotsin oppimistulokset ovat jyrkästi heikentyneet, Bernelius kertoo.

Saksassa, jossa koulujen väliset erot ovat suuria, on kouluja, joissa kysyttäessä lasten tulevaisuudensuunnitelmia, oli pojilla huumekauppias ihan mahdollinen ja hyvä vaihtoehto. Ja tytöille huumeidiilerin tyttöystävä.

– Tulevaisuushorisontti saattaa alkaa näyttää melko erikoiselta.

Täydellistä ratkaisua lähikoulu/valinta-dilemmalle ei ole helppo löytää. Kun esimerkiksi Iso-Britanniassa alueelliset erot ovat kasvaneet, mutta kouluvalintoja ei saa tehdä vapaasti, eivät hyväosaiset muuta lainkaan huonomman koulun alueelle.

– Redingin alueella huomattiin, että jos otetaan tismalleen samanlainen asunto hyvän ja huonon koulun alueella, on asunnon hinta kolmanneksen kalliimpi hyvän koulun alueella.

Aktiivista asuntopolitiikka

Suomessa on pyritty tekemään uusien asuinalueiden kohdalla ratkaisuja, jossa erilaisia asumisen muotoja sekoitetaan. On kovan rahan asuntotuotantoa, kaupungin vuokratuloja, asumisoikeusasuntoja ja Hitas-tuotantoa. Auttaako sekoittaminen?

– Se toimii osin. Mutta esimerkiksi Hollannissa on huomattu, että jos yhteiskunnalliset erot ovat liian suuria, eivät kovan rahan asunnot käy tällaisella alueella kaupaksi. Silloin sijoittaja saattaa ostaa halvalla koko talon ja vuokrata kaikki asunnot eteenpäin. Sekoittava politiikka ei välttämättä ole hopealuoti ihmishengen tappamiseen, Bernelius kertoo.

Bernelius kuitenkin arvioi, että iso ero Helsingin ja Tukholman välillä selittyy pitkälti sekoittavan rakentamisen asuntopolitiikalla.

– Helsingissä sekoittamiseen on panostettu ja täällä periaatetta noudatetaan edelleen aika tiukasti. Ero Tukholmaan on valtava. Siellä alueellinen eriytyminen on paljon voimakkaampaa. Kaikkialla Suomessa ei ole noudatettu samanlaista asuntopolitiikkaa kuin etelässä. Esimerkiksi Turussa erot ovat suhteellisesti suurempia kuin Helsingissä.

Mihin suuntaan olemme nyt menossa?

– Kristallipallo voi näyttää joko myönteistä tai kielteistä. Meillä Suomessa tuloerot ovat kasvaneet nopeammin kuin monessa muussa maassa viime vuosina. Hyvinvoinnin erot ovat kääntyneet kasvuun samaan aikaan kun sosiaalinen nousu on heikentynyt ja alueelliset erot ovat kasvaneet, Bernelius sanoo.

Hän toteaa meillä Suomessa olevan nyt monia huolestuttavia signaaleja, mutta joukossa on myös yksi voimakas, myönteinen signaali.

– Se mainitaan hirveän harvoin, mutta suomalaiset ovat itse asiassa toisiaan kohtaan solidaarisempia kuin hyvin monessa muussa maassa. Kaikenlainen altruistinen käytös, halukkuus auttaa tuntemattomia, on todella korkealla tasolla. Ihmiset luottavat hyvinvointivaltioon ja meillä on edelleen iso osa kansasta valmis maksamaan lisäveroja ja turvaamaan hyvinvointivaltion toimintaa. ■

Mahdollisuuksien tasa-arvo on kadonnut

HYVINVOINTIVALTIO on viime vuosisadalla tasannut tulonjakoa ja ihmisten mahdollisuuksia elämässä niin, että taustasta riippumatta lähes jokaisella on ollut mahdollisuus päästä kiinni hyvään elämään. Suuresta 1990-luvun lamasta alkanut hyvinvointivaltion rapautuminen näkyy siinä, että mahdollisuudet eivät enää jakaudu tasan.

Kaupunkimaantieteen professori **Venla Bernelius** kertoo (sivut 2–3), kuinka kaupunginosien eriytyminen hyviin ja huonoihin näkyy niissä syntyneiden elämässä pitkälle aikuisuuteen. Kaupunginosat eriytyvät, sosiaalinen nousu on hidastunut ja erot niiden välillä, jotka nousukausi nappasi mukaan imuunsa ja niiden, joita ei, kasvaa.

Nykyisen hallituksen päätökset eivät ole olleet sellaisia, että ne olisivat kääntäneet kehitystä myönteisempään suuntaan. Aktiivimalli leikkaa juuri niiltä, jotka ovat hankalimmassa taloudellisessa tilanteessa. Päivähoito-oikeuden rajaaminen eristää lapsia kotiin niin, että he eivät pääse hyötymään samalla lailla varhaiskasvatuksen myönteisistä vaikutuksista kuin paremmin pärjäävien perheiden lapset. Pienipalkkasilta julkisen sektorin työntekijöiltä leikattiin lomarahoja. Työmarkkinatuen ja 9 euron päivämäärän yhdistelmällä tekee töitä kasvava joukko ihmisiä, joiden työkyllä kelpaa, mutta siitä ei haluta maksaa.

Useassa tutkimuksessa on huomioitu, että yhdenvertaisuus ei toteudu myöskään äänestyskopis-

sa. Korkea sosioekonominen asema lisää poliittista aktiivisuutta. Se myös periytyy sukupolvelta toiselle samoin kuin muutkin korkean sosioekonomisen aseman merkit. Toisin sanoen hyväosaiset eläkeläiset, työntekijät ja heidän lapsensa äänestävät aktiivisesti omia etujaan ajavan eduskunnan.

Työntekijäpuolella äänestysaktiivisuus on matala. Olisiko tähän aika saada muutos? Onhan aivan turha kitistä työläistä kurittavasta politiikasta, jos ei itse osallistu politiikan muuttamiseen. Eduskuntavaalit ovat tulossa. Saamme sellaisen hallituksen ja sellaista politiikkaa, mitä ansaitsemme. ■

Möjligheternas jämlikhet har försvunnit

VÄLFÄRDSSTATEN utjämnade under det förra århundradet inkomstfördelningen och människornas möjligheter i livet så i det närmaste alla, oberoende av bakgrund har haft möjligheter till ett gott liv. Den urholkning av välfärdsstaten som inleddes under den stora depressionen under 1990-talet märks på så sätt att att möjligheterna inte längre är likvärdiga.

Professorn i stadsgeografi **Venla Bernelius** berättar (sidorna 2–3) om hur det faktum att stadsdelarna indelas i goda och dåliga också präglar dem som fötts där, långt in i vuxen ålder. Stadsdelarna segregeras, den sociala stigningen har blivit långsam och skillnaderna mellan dem som uppgångsperioden sög med sig och dem som inte upplevde det ökar.

Den nuvarande regeringens beslut har inte varit sådana att de skulle ha vänt utvecklingen i en positivare riktning. Aktiveringsmodellen skär ned för dem som befinner sig i den svåraste ekonomiska situationen. Begränsningen av dagvårdsrätten isolerar barnen i hemmen så, att de inte på samma sätt som barn i familjer med bättre ställning kan dra nytta av småbarnspedagogikens positiva effekter. Semesterpenningen skars ned för de låglönlade arbetstagarna i den offentliga sektorn. En växande grupp människor arbetar med en kombination av arbetsmarknadsstöd och en daglön på 9 euro, vars arbete nog duger, men för vilket man inte vill betala.

I ett flertal undersökningar har man uppmärks-

sammatt att jämbördigheten inte heller förverkligas i röstningsbåset. En hög socioekonomisk ställning ökar den politiska aktiviteten. Den ärvs också från en generation till nästa, liksom också de andra tecknen på en hög socioekonomisk ställning. Med andra ord röstar bemedlade pensionärer, arbetstagare och deras barn aktivt på sådana som kan driva deras intressen i riksdagen.

På arbetstagsidan är röstningsaktiviteten låg. Borde det ske en förändring här? Det är alldeles onödigt att klaga över en politik som utarmar arbetstagsarna om man inte själv deltar för att förändra politiken. Vi har ett riksdagsval framför oss. Vi får en sådan regering och en sådan politik som vi har förtjänat. ■

Puheenjohtajalta

Politiikassa on vaihtoehtoja

SAKSALAINEN tutkija **Rudolf Zwiener** tutkii työseen maansa talouspolitiikkaa. Talous & Yhteiskunta -lehdessä (3/2018) hän arvioi 2000-luvun alun kovien poliittisten päätösten vaikutuksia. Teksti löytyy myös netistä: *Tarjonnan talouspolitiikka Saksassa viime vuosikymmenen alussa – miten siihen päädyttiin ja kuinka se toimi?* Käännös **Heikki Taimio**.

Teksti on kiinnostava, koska juuri Saksan vuosien 2002–2005 talouspolitiikkaa on meidänkin hallituksemme pitänyt omien päätöksensä mallina. Tuolloin Saksassa alettiin näet alentaa palkkoja, sosiaalivakuutusmaksuja ja veroja yritysten kannattavuuden parantamiseksi. Julkisia menoja tietenkin myös leikattiin.

Työmarkkinamuutos oli uusliberaalin politiikan keskiössä. Zwiener luettelee: Epätyyppisten työsuhteiden – erityisesti vuokratyön ja ns. minityöpaikkojen (enintään 400 eur/kk) – sääntelyä purettiin ja irtisanomissuojaa heikennettiin; työnvälitys uudistettiin perinpohjaisesti, otettiin käyttöön uusia työvoimapolitiittisia välineitä kuten toimeentulotuki ja yhden euron työpaikat, työttömyys- ja sosiaalitetut ni vottiin yhteen, työttömyyskorvauksen kestoaikaa ly-

hennettiin ja soveltuvuussäädöksiä (?) ja sanktiomahdollisuuksia terävöitettiin.”

Uudistuksilla painostettiin työntekijöitä sekä työttömiä työntekijöitä myymään työvoimaansa entistä huomattavasti halvemmalla hinnalla. ”Uudistukset” koskivatkin nimenomaan pienipalkkaisia ihmisiä.

Politiikka johtikin pienipalkkaisten ihmisten tulojen laskuun entisestään. Etenkin ns. minityöpaikat lisääntyivät. Näissä hommissa (400 eur/kk) ei makseta veroja eikä eläkkeitä. Koko matalapalkkasectori paisui Saksassa niin, että se oli jo neljäsosa työvoimasta vuonna 2010. Se onkin EU:n suurimpia. Eläkkeitäkin toki leikattiin, mikä tarkoittaa lisää köyhiä eläkeläisiä.

Uudistusten ainoa hyötyjä oli vientiteollisuus, jonka voitot kohosivat huimaa vauhtia. Kansantalouden puolestaan kärsi leikkausten ja palkanalennusten takia heikentyneestä kysynnästä.

Entä jos olisi toimittu toisin? Tutkijat ovatkin simuloineet, jäljitelleet kehitystä toisenlaisen politiikan oloissa. Ilman säästötoimia ja noin kolmen prosentin palkkalinjalla (vajaan 2 prosentin inflaatio +

tuottavuuden kasvu) olisivat talouskasvu sekä työllisyys muodostuneet selvästi korkeammiksi ja julkisen velan suhde kansantuotteeseen pienemmäksi!

Vuonna 2008 alkaneen rahoituskriisin vuoksi Saksa aloitti elvyttävämmän politiikan. Palkkoja on nostettu vuosittain 2–3 prosenttia. Jopa 8,50 euron minimiuntipalkka paransi ostovoimaa. Talous ja työllisyys ovat kasvaneet.

Saksa on Zwienerin mukaan luopunut ”menetetyn vuosikymmenen” talouspolitiikasta. Silti tuota politiikkaa pidetään ainoana vaihtoehtona Suomessa. Toisinkin voisi toimia. ■

Matti Harjuniemi
puheenjohtaja

KUUKAUDEN KUVA

Paikka: Siltavuorensalmi, Helsinki
 Aika: tammikuu 2019
 Kuvaaja: Jukka Nissinen

Mitä? Väylätöissä on vielä talvilomat päällä.

RAKENTAJA

Julkaisija

Rakennusliitto ry

Päätoimittaja

Johanna Hellsten

Toimitussihteeri

Jukka Nissinen

Tiedotuspäällikkö

Janne Mäkinen

Taitto

Aste Helsinki Oy

Toimituksen sihteeri

Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite

Siltasaarencatu 4, Helsinki
 Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
 Puhelin, vaihde 020 774 003
 Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
 etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti

Tietotalli Oy/Jyväskylä
 Outi Larinmaa-Jänis
 Puhelin 050 467 5600
 Sähköposti:
 outi.larinmaa-janis@tietotalli.fi

Tilauhinta

12 kk 30 €

Painopaikka

Sanomapaino, Sanomala Oy
 Helsinki 2019

ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 15.2.2019

Tähän numeroon tarkoitetun materiaalin on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään perjantaina 2.2.2019.

2019

Numero	Aineistopv.	Ilmestyy
2	2.2.	15.2.
3	2.3.	15.3.
4	29.3.	12.4.
5	3.5.	17.5.
6	31.5.	14.6.
7	28.6.	12.7.
8	2.8.	16.8.
9	30.8.	13.9.
10	27.9.	11.10.
11	1.11.	15.11.
12	29.11.	13.12.

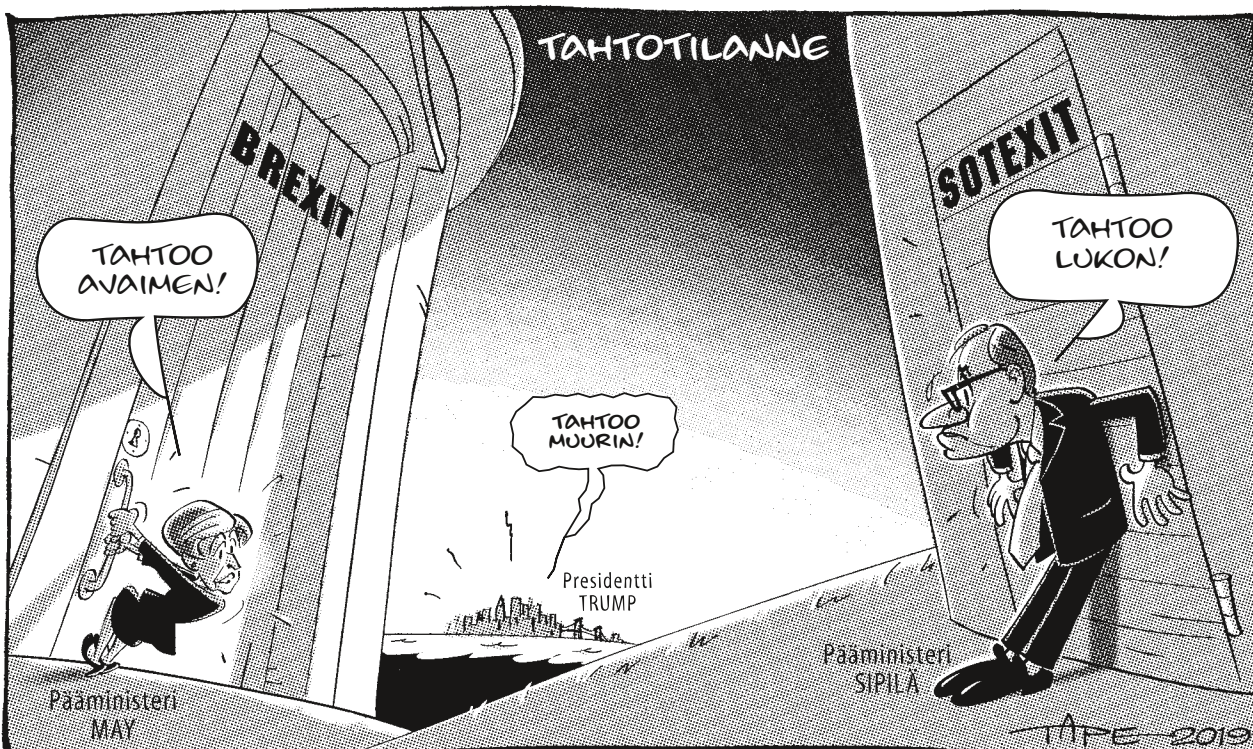
Lehden ilmestymispäivä on **perjantai**. Osastoilmoitusten osalta aineiston viimeinen toimituspäivä on **kaksi viikkoa** ennen lehden ilmestymistä.

Toimitusosoite:

Rakentaja-lehti
 PL 307, 00531 Helsinki
 ilmoitukset@rakennusliitto.fi

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse vastaan!

Kannen kuva: Esa Tuominen

Uutiset

Kulukorvaukset vuodelle 2019

Asfalttiala 2019

- Päiväraha 42 €
 - Yöpymisraha 13 €/vrk
 - Matkakustannusten korvaus, henkilöauto 43 snt/km
 - Ateriakorvaus 10,50 €
- Päivittäiset työmatkat julkisten kulkuvälineiden mukaan.

Lattianpäällystysala 2019

- Päiväraha 42 €
- Majoituskorvaus 57 €/vrk
- Yöpymisraha 13 €/vrk
- Ateriakorvaus 10,50

Matkakorvaus julkisen liikenteen mukaan tai sovittaessa verohallinnon päätöksen mukaiset korvaukset:

- henkilöauto 43 snt/km
- perävaunu 7 snt/km
- asuntovaunu 11 snt/km
- koneet ja laitteet 3 snt/km
- henkilöiden kuljetus 3 snt/km/hlö

Maa- ja vesirakennusala 2019

Työnantaja maksaa työntekijälle, jonka työmaa sijaitsee yli 200 km päässä työntekijän kotikunnan asunnosta, erillistä lisää. Lisän arvo on 1.1.2019 alkaen 41 €.

Lisä maksetaan joka toinen viikonloppu laskettuna työkomennuksen alkamisesta. Lisää ei makseta, mikäli työnantaja maksaa matkakulut.

- Päiväraha 42 €
- Yöpymisraha 13 €
- Ateriakorvaus 10,50 €
- Kilometrikorvaus 43 snt
- Lisähenkilömaksu 3 snt

Työehtosopimuksen mukaiset päivittäisten matkakustannusten korvaukset:

- yli 5 km 3,20 €
- yli 10 km 4,35 €
- yli 20 km 8,69 €
- yli 30 km 11,58 €
- yli 40 km 13,02 €
- yli 50 km 17,37 €
- yli 70 km 21,16 €
- yli 90 km 24,58 €
- yli 120 km 28,93 €

Maalausala 2019

- Päiväraha 42 €
- Majoituskorvaus 57 €/vrk
- Yöpymisraha 13 €/vrk
- Ateriakorvaus 10,50

Työehtosopimuksen mukaiset matkakorvaukset

- yli 5 km 1,94 €
- yli 10 km 3,13 €
- yli 20 km 5,63 €
- yli 30 km 8,20 €
- yli 40 km 10,10 €
- yli 50 km 12,24 €
- yli 60 km 16,08 €
- yli 70 km 18,20 €
- yli 80 km 20,68 €
- yli 90 km 23,55 €
- yli 100 km 26,40 €

Asunnon ja työmaan välinen etäisyys mitataan yleisen liikenteen käytössä olevaa lyhyintä reittiä myöten.

Verohallinnon päätöksen mukaisia verovapaita kilometrikorvauksia

- Matkakustannusten korvaus
- henkilöauto 43 snt/km
 - perävaunu 7 snt/km

- asuntovaunu 11 snt/km
- koneet ja laitteet 3 snt/km
- henkilöiden kuljetus 3 snt/km/hlö

Rakennustuoteteollisuus 2019

- Kotimaan päiväraha 44 €
- Osapäiväraha vajaavuorokaudelta, joka käsittää vähintään 6, mutta enintään 10 tuntia 19 €
- Yöpymisraha 13 €
- Ateriakorvaus 10,50 €

Kilometrikorvaukset

- korvaus oman auton käytöstä 43 snt/km
- moottoripyörä 32 snt/km
- mopo 17 snt/km

Kilometrikorvausta korotetaan 3 senttiä kilometriltä kunkin sellaisen mukana seuraavan henkilön osalta, jonka kuljetus kuuluu työnantajalle.

Kilometrikorvausta korotetaan 3 senttiä kilometriltä, jos autossa kuljetettavien koneiden tai laitteiden paino ylittää 80 kiloa tai jos niiden koko on suuri.

Talonrakennusala 2019

- Päiväraha 42 €
- Majoituskorvaus 57 €/vrk
- Yöpymisraha 13 €/vrk

Työpäivittäinen matkakustannusten korvaus

Työehtosopimuksen mukaiset matkakorvaukset ovat

- yli 5 km 1,94 €
- yli 10 km 3,13 €
- yli 20 km 5,63 €
- yli 30 km 8,20 €

- yli 40 km 10,10 €
- yli 50 km 12,24 €
- yli 60 km 16,08 €
- yli 70 km 18,20 €
- yli 80 km 20,68 €
- yli 90 km 23,55 €
- yli 100 km 26,40 €

Asunnon ja työmaan välinen etäisyys mitataan yleisen liikenteen käytössä olevaa lyhyintä reittiä myöten.

Verohallinnon päätöksen mukaisia verovapaita kilometrikorvauksia

Matkakustannusten korvaus

- henkilöauto 43 snt/km
- perävaunu 7 snt/km
- asuntovaunu 11 snt/km
- koneet ja laitteet 3 snt/km
- henkilöiden kuljetus 3 snt/km/hlö

Talotekniikka-ala 2019

Matkakustannukset 2019

- Päiväraha 42 €
- Osapäiväraha 19 €
- Ateriakorvaus 10,50 €
- Päivittäiset matkat julkisten kulkuneuvojen mukaan, jollei muuta ole sovittu.
- Kilometrikorvaus 43 snt/km

Vedeneristysala 2019

- Päiväraha 42 €
- Yöpymisraha 13 €/vrk

Matkakustannusten korvaus

- henkilöauto 43 snt/km
- Päivittäiset työmatkat julkisten kulkuvälineiden mukaan.
- Ateriakorvaus 10,50 €

Aktiivisuusedellytys työttömyyspäivärahan saajille

TYÖTTÖMYYSPÄIVÄRAHAN saajilta edellytetään tiettyä aktiivisuutta, jotta oikeus täysimääräiseen työttömyyspäivärahaan säilyy. TE-toimistossa työnhakijana oleminen ja omatoiminen työnhaku ei ole riittävää, laissa tarkoitettua aktiivisuutta.

Aktiivisuutta ei edellytetä, jos päivärahan saajalla on vireillä työkyvyttömyyseläkehakemus, hän työskentelee omais- tai perhehoitajana tai saa työkyvyttömyyden tai vamman perusteella myönnettyä etuutta (esim. työtapaturma, vammaistuki).

Aktiivisuutta seurataan 65 päivärahapäivän maksujaksoissa. Jos aktiivisuusedellytys ei täyty, täysimääräistä päivärahaa pienennetään 4,65 prosenttia seuraavan 65 maksupäivän ajaksi. Jos aktiivisuusedellytys ei täy-

ty seuraavallakaan 65 päivän maksujaksolla, jatketaan alennetun päivärahan maksamista seuraavat 65 päivää.

Aktiivisuuden kerryttäminen

Aktiivisuutta voi osoittaa 65 maksetun päivärahapäivän seurantajaksolla seuraavilla tavoilla (eri tapoja ei voi yhdistää):

- työskentelemällä palkkatyössä vähintään 18 tuntia
- ansaitsemalla yritystoiminnasta tai ns. omasta työstä vähintään 245,64 euroa
- osallistumalla vähintään 5 päivää työllistymistä edistävään tai työvoimaviranomaisen järjestämään työllistymisedellytyksiä parantavaan palveluun tai toimintaan tai rekrytointikokeiluun.

Sivutoimiset opinnot ja aktiivisuus

Työttömyysturvalakiin tuli 31.12.2018 muutos, jonka perusteella tietyissä tapauksissa myös vähintään 5 päivää kestäneillä sivutoimisilla opinnoilla voidaan täyttää vaadittu aktiivisuusedellytys. Tällöin aktiivisuuden 65 maksupäivän tarkastelujakson pitää päättyä 31.12.2018 tai sen jälkeen. Sivutoimiseksi, aktiivisuutta kerryttäviksi opinnoiksi kelpaavat esim. kansanopistoissa sekä kansalais- ja työväenopistoissa suoritettut muut kuin harrastusopinnot (liikunta, käsityö jne.) tai yleisiä kansalaisvalmiuksia antavat opinnot (autokoulu, ensiapukurssi jne.). Aktiivisuutta kertyy samoista opinnoista enintään 6 kuukauden ajalta.

Omaehtoiset lyhytkestoiset opinnot ja aktiivisuus

1.1.2019 alkaen voi myös 25 vuotta täyttänyt päivärahan saaja opiskella omaehtoisesti työttömyyspäivärahan turvin, jos opintokokonaisuus kestää enintään 6 kuukautta. Opintojen päättyä sivutoimisuutta ei arvioida, mutta niiden pitää antaa ammatillisia valmiuksia tai tukea yritystoimintaa. TE-toimisto tutkii hakijan oikeuden opintoihin ja antaa kassalle päivärahoikeudesta lausunnon.

Jos lyhytkestoinen, omaehtoinen opiskelu kestää vähintään 5 päivää, aktiivisuusedellytys täyttyy. ■

Kostnadsersättningar år 2019

Asfaltbranschen 2019

- Dagtraktamente 42 €
 - Övernattningspeng 13 €/dygn
 - Ersättning för resekostnader, personbil 43 cent/km
- Dagliga arbetsresor enligt kollektivtrafiken.

Golvläggningsbranschen 2019

- Dagtraktamente 42 €
 - Inkvarteringsersättning 57 €/dygn
 - Övernattningspeng 13 €/dygn
- Skattefria kilometerersättningar** enligt skatteförvaltningens beslut
- Ersättning för resekostnader
- personbil 43 cent/km
 - släpvagn 7 cent/km
 - husvagn 11 cent/km
 - maskiner och apparater 3 cent/km
 - persontransport 3 cent/km/person
 - Måltidsersättning 10,50 €

Jord- och vattenbyggnadsbranschen 2019

- Dagtraktamente 42 €
 - Övernattningspeng 13 €
 - Måltidsersättning 10,50 €
 - Kilometerersättning 43 cent
 - Avgift för extra person 3 cent
- Kollektivavtalsenliga ersättningar för dagliga resekostnader:**
- över 5 km 3,20 €
 - över 10 km 4,35 €
 - över 20 km 8,69 €
 - över 30 km 11,58 €
 - över 40 km 13,02 €

- över 50 km 17,37 €
- över 70 km 21,16 €
- över 90 km 24,58 €
- över 120 km 28,93 €

Målarbranschen 2019

- Dagtraktamente 42 €
- Inkvarteringsersättning 57 €/dygn
- Övernattningspeng 13 €/dygn

Kollektivavtalsenliga ersättningar för resekostnader

- över 5 km 1,94 €
- över 10 km 3,13 €
- över 20 km 5,63 €
- över 30 km 8,20 €
- över 40 km 10,10 €
- över 50 km 12,24 €
- över 60 km 16,08 €
- över 70 km 18,20 €
- över 80 km 20,68 €
- över 90 km 23,55 €
- över 100 km 26,40 €

Avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen mäts enligt kortaste rutt för kollektivtrafiken.

Skattefria kilometerersättningar enligt skatteförvaltningens beslut

- Ersättning för resekostnader
- personbil 43 cent/km
 - släpvagn 7 cent/km
 - husvagn 11 cent/km
 - maskiner och apparater 3 cent/km
 - persontransport 3 cent/km/person
 - Måltidsersättning 10,50 €

Byggnadsproduktindustrin 2019

- Inrikes dagtraktamente 42 €
- Deltraktamente för partiellt dygn, omfattande minst 6, men högst 10 timmar 19 €
- Övernattningspeng 13 €
- Måltidsersättning 10,50 €

Kilometerersättningar

- ersättning för bruk av egen bil 43 cent/km
- motorcykel 32 cent/km
- moped 17 cent/km

Kilometerersättningen höjs med 3 cent per kilometer för varje sådan passagerare, vars transport hör till arbetsgivaren.

Kilometerersättningen höjs med 3 cent per kilometer om vikten på de maskiner eller apparater som transporteras i bilen överskrider 80 kilo eller som är skrymmande.

Husbyggnadsbranschen 2019

- Dagtraktamente 42 €
 - Inkvarteringsersättning 57 €/dygn
 - Övernattningspeng 13 €/dygn
- Ersättning för resekostnader per arbetsdag**

De kollektivavtalsenliga reseersättningarna är

- över 5 km 1,94 €
- över 10 km 3,13 €
- över 20 km 5,63 €
- över 30 km 8,20 €
- över 40 km 10,10 €
- över 50 km 12,24 €
- över 60 km 16,08 €

- över 70 km 18,20 €
- över 80 km 20,68 €
- över 90 km 23,55 €
- över 100 km 26,40 €

Avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen mäts enligt kortaste rutt för kollektivtrafiken.

Skattefria kilometerersättningar enligt skatteförvaltningens beslut

- Ersättning för resekostnader
- personbil 43 cent/km
 - släpvagn 7 cent/km
 - husvagn 11 cent/km
 - maskiner och apparater 3 cent/km
 - persontransport 3 cent/km/person
 - Måltidsersättning 10,50 €

Husteknikbranschen 2019

- Resekostnader
- Dagtraktamente 42 €
 - Deldagtraktamente 19 €
 - Måltidsersättning 10,50 €
 - Dagliga resor enligt kollektivtrafiken, om annat inte har avtalats.
- Ersättning för resekostnader personbil 43 cent/km**

Vattenisoleringsbranschen 2019

- Dagtraktamente 42 €
- Övernattningspeng 13 €/dygn
- Ersättning för resekostnader
- personbil 43 cent/km
- Dagliga arbetsresor enligt kollektivtrafiken
- Måltidsersättning 10,50 €

Aktiveringsvillkor för mottagare av arbetslöshetsdagpenning

AV DEM SOM lyfter arbetslöshetsdagpenning förutsätts en viss aktivering för att rätten till full arbetslöshetsdagpenning ska bibehållas. Att registreras som arbetssökande vid TE-centralen och självständigt arbetssökande uppfyller inte de krav på aktivering som avses i lagen.

Aktivering förutsätts inte om mottagaren av dagpenning ansöker om invalidpension, fungerar som närstående- eller familjevårdare eller på grund av arbetsoförmåga eller skada erhåller stöd (t.ex arbetsolycka, bidrag för funktionshinder).

Aktiveringen uppföljs under betalningsperioder på 65 dagpenningss dagar. Om aktiveringsförutsättningarna inte uppfylls minskas den fulla dagpenningen med 4,65 procent under de

följande 65 betalningsdagarna. Om aktiveringsvillkoret inte heller uppfylls under de följande 65 betalningsdagarna utbetalas fortsatt lägre dagpenning under därpå följande 65 dagar.

Att uppfylla aktiveringsvillkoren

Aktivering kan under uppföljningsperioden på 65 betalda dagpenningss dagar påvisas på följande olika sätt (olika sätt kan inte kombineras):

- lönearbete i minst 18 timmar
- i företagsverksamhet eller med s.a.s eget arbete förtjäna 245,54 €
- minst 5 dagars deltagande i sossesättningsstödande verksamhet eller i sysselsättningsfrämjande service eller verksamhet arrangerad av Arbetskraftsmyndigheterna eller i rekryteringsförsök

Studier eller aktivering som bisyssla

I arbetslöshetsskyddslagen infördes 31.12.2018 en ändring enligt vilken man i vissa fall med minst 5 dagar långa studier som bisyssla kan uppfylla aktiveringsvillkoren. Då måste aktiveringens granskningsperiod på 65 betalningsdagar avslutas 31.12.2018 eller senare. Som studier som bisyssla räknas bl.a studier vid folkhögskolor samt medborgar- och arbetarinstitut i ämnen som inte är hobbyverksamhet (motion, handarbete m.m) eller studier som ökar medborgarfärdigheterna (bilskola, förstahjälpkurser m.m). Aktivering ackumuleras under högst 6 månader i samma studier.

Självständiga kortvariga studier och aktivering

Fr.o.m 1.1.2019 kan också dagpenningmottagare över 25 år med arbetslöshetsdagpenning bedriva självständiga studier under högst 6 månader. Studiernas beteckning som huvud- eller bisyssla beaktas inte, men de måste ge yrkesfärdigheter eller stöda företagsverksamhet. TE-byrån granskar sökandens rätt till studier och ger ett utlåtande om dagpenningrätten till kassan. Om en kortvarig självständig studieperiod löper under minst 5 dagar är aktiveringsvillkoret uppfyllt. ■

Ytterligare information:
www.rakennuskassa.fi

Lehmänhermot ovat tarpeen EU:ssa

Sirpa Pietikäinen haluaa kesyttää EU:n kolmipäisen lohikäärmeen.

Jukka Nissinen

Moni äänestäjä valittaa, että Euroopan unioni on monimutkainen kolossi.

– Ei EU ole mitenkään hankala tai monimutkainen. Kuka äänestäjistä muistaa oman kotikuntansa budjetin loppusumman? Mitä lautakuntia löytyy tai mitä kunnanhallituksen esityslistalla oli viime kerralla? Siitä huolimatta kukaan ei sano, että kunnallispolitiikka on niin monimutkaista,

ettei voi äänestää, europarlamentaarikko **Sirpa Pietikäinen** vertaa.

Oma ehdokas löytyy esimerkiksi sillä perusteella, että joku on tuttu urheilupiireistä tai jonkun tiedetään ymmärtävän sosiaalialan kysymyksiä.

– Sitten äänestäjä voi soittaa sille urheilumiehelle ja kertoa, että urheiluhallin katto vuotaa. Mitä valtuutettu aikoo tehdä asialle? EU:ssa on aivan samalla lailla. Äänestäjä voi kysyä minulta, miksi työvoimaviranomaisella ei ole tarpeeksi valtaa puuttua asioihin, jotka eivät ole kunnossa.

Pietikäinen vertaa EU:n päätöksentekoa kolmipäiseen lohikäärmeeseen.

– Kaikki päät ovat itsenäisiä, mutta muita päitä ei kannata purra kuoliaaksi, koska silloin kuolee itsekin venvuotoon.

– Komissio valvoo yleiseurooppalaista etua, vähän samalla lailla kuin ministeriön kansliapäällikkö Suomesa. Komissaarit ovat virkamiehiä.

Tämä porukka koordinoi esimerkiksi pankkivalvontaa tai yleiseurooppalaisten investointien nivoutumista valtioiden välillä.

– Neuvosto on kuin Kuntaliitto. Kun me seuraamme sote-valmistelua Hämeessä, me emme mieltä miten se toimii Ylikiimingissä tai Rovaniemellä. Neuvostossa on itsekäs, kansallinen näkökulmansa ja sille on paikkansa. Mutta, jos sote tehtäisiin vain kuntien esitysten pohjalta tai työelämän lainsäädäntö koottaisiin jäsenmaiden kommentteista, siitä ei syntyisi järjestäytyneitä kokonaisuuksia.

– Parlamentti edustaa ihmisten näkemyksiä siinä suhteessa miten he ovat vaivautuneet äänestämään. Brexitistä

EU:n päätöksenteko näyttää monesti melkoiselta hämmentämisläpeltä. Se ei kuitenkaan poikkea kotimaisesta politiikasta millään lailla. Europarlamenttiin tarvitaan fiksuimmat poliitikot, sillä siellä linjataan koko Euroopan tulevaisuus.

tai huonoista työelämän pelisääntöistä voi huomata, että parlamentilla on oikeasti väliä. Äänestyskoppia ei kannata jättää väliin.

Tässä eurooppalaisessa kolmikantassa Pietikäinen on profiloitunut erityisesti ympäristöpolitiikan, sosiaalipolitiikan ja työelämän kysymyksissä, jossa hän on tehnyt yhteistyötä myös Rakennusliiton kanssa.

Sopiminen on sotimista parempi

Lopullinen EU-päätös syntyy trilogivaiheessa.

Sirpa Pietikäinen

- Euroopan parlamentin jäsen, Euroopan kansanpuolue -ryhmän jäsen
- Talous- ja raha-asioiden valiokunnan jäsen
- Kiina-valtuuskunnan jäsen
- Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan varajäsen
- Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan varajäsen
- Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden sekä EU:n yhteisen parlamentaarisen edustajakokouksen valtuuskunnan varajäsen

– Se on epävirallinen neuvottelu, jossa on pohjana pitkä nelisarakeinen lista. Siinä on komission esitys, parlamentin ja neuvoston kanta sekä tyhjä sarake. Niistä neuvotellaan pykälä pykälältä. Joskus lopputulos syntyy nopeasti. Välillä on isoja kiistoja ja silloin neuvotellaan pitkään. Lakiesitys voi kaatua, mutta yli 90 prosenttia esityksistä hyväksytään, Sirpa Pietikäinen muistuttaa.

Lopputulos on aina kompromissi, mutta sekin on tyhjää parempi.

– Euroopassa on joko sodittu tai sovittu. Sopiminen on huomattavasti parempi vaihtoehto, mutta me teemme aina liian vähän ja liian myöhään. Eteneminen on kuin vauvan kävelyn opettelua, valtaosaltaan kuitenkin oikeaan suuntaan.

Pietikäinen vertaa kompromissintekoa parisuhteeseen.

– Minulla on kiva, lehmänhermoinen aviomies, jonka kanssa olen ollut naimisissa 30 vuotta. Hänenkään kanssa en saa aina tahtoani läpi. Joskus on tehtävä kompromissi, vaikka olisin tiennyt miten asiat pitää hoitaa, Pietikäinen valittaa kaksikannan toimimattomuutta.

Ilmastomuutos voidaan pysäyttää

Ilmastomuutos on lähivuosien suurin kysymys EU-politiikassa.

– Hyvät uutiset ovat, että tiedämme ongelman ja meillä on olemassa teknologia sen ratkaisemiseen. Meillä on jopa rahat sen tekemiseen. Hiiliriskisissä sijoituksissa on kiinni 30 triljoonaa euroa muun muassa meidän eläkerahojamme. Isoin haasteemme on korviamme välissä sijaitseva 20 sentin matka, Sirpa Pietikäinen sanoo.

Europarlamentaarikko Sirpa Pietikäinen pitää sopimista ilmiriitaa parempana ratkaisuna.

Pietikäisen korjauslista on lyhyt. Hiilinielujen määrä pitäisi tuplata nykyisestä. Maatalous mukaan päästötalkoisiin. Kivihiilen ja muiden fossiilisten polttoaineiden käyttö on lopetettava vuoteen 2030 mennessä. Valitettavasti jokaiselle listan kohdalle löytyy muutoksen vastustaja niin Suomesta kuin Euroopastakin.

Pietikäisen mukaan rakentamisessa voitaisiin myös löytää paljon parannettavaa.

– Yli 40 prosenttia hiilidioksidipäästöistä tulee rakennuksista, jos mukaan lasketaan niiden koko elinkaari.

Pietikäinen haluaa, että ammattitaitoiset rakentajat tekevät hyvin suunniteltuja taloja, jotka kuluttavat mahdollisimman vähän käyttö- ja lämmitysenergiaa. Modulaarinen rakentaminen olisi yksi ratkaisu. Talot koostuisivat palikoista, jotka voitaisiin käyttää sellaisenaan purkamisen sijaan uuden rakennuksen pystyttämiseksi.

EU:n työvirasto on perustettu

Oikeudenmukaiset työolosuhteet ovat Sirpa Pietikäisen mielestä työntekijän, yhteiskunnan sekä kunnollisten eurooppalaisten yritysten kannalta paras ratkaisu.

– Jos työelämän pelisäännöt eivät ole kunnossa, se tarkoittaa sitä, että huono firma saa aikaan huonomman lopputuloksen. Se kertoo jotain laadusta ja etiikasta, jos tuotto revitään

ihmisten selkänahasta. Halutaanko me sellainen Eurooppa, jossa sellaiset yritykset menestyvät?

Työelämässä tarvitaan samalla lailla sääntelyä kuin omaisuudensuojan suhteen. Pietikäinen uskoo, että vapaa sopiminen omistuksessa johtaisi aika nopeasti kaaokseen, jossa vahvimmat sanelisivat omistusoikeutensa piiriin muidenkin omaisuuden.

Pietikäinen on tyytyväinen lähetettyjen työntekijöiden uuteen direktiiviin. Nyt työn alla on nollatuntisopimusten kieltäminen.

– Itse pidän erittäin tärkeänä työviraston luomista.

Työviraston tehtävä on valvoa maasta toiseen liikkuvien työntekijöiden oikeuksien toteutumista. Päätös perustamisesta tehtiin joulukuun alussa.

Vireillä on myös eurooppalaisen verorekisterin luominen. Sitä on suunniteltu jo vuosien ajan EU:ssa, mutta sitä vastustetaan monissa maissa ja etenkin yritysmaailman lobbarit pitävät sitä byrokratiaa lisäävänä ratkaisuna.

– Tämä on hyvä esimerkki siitä, että EU:sta työntekijälle hyötyä. Oma maa ei välttämättä ole duunarin paras ystävä.

Sosiaaliturva ja eläkkeet eivät tahdo liikkua yhtä jouhevasti työntekijän siirtyessä maasta toiseen. Sosiaaliturvan yhteensovittaminen vaatii vielä paljon poliittista väentöä. ■

”Haluatko kiinalaiset vai amerikkalaiset työolot?”

Euroopan Unioni voi suojella suomalaista työntekijää tehokkaammin kuin eduskunta.

Jukka Nissinen

Miapetra Kumpula-Natria kutsutaan liikanimellä digimeppi, sillä insinöörinä häntä kiinnostavat kaiken maailman hila-
vitkuttimet ja häpäyttimet. Hän on tietenkin aivan kotonaan uusien so-
me-viestintäalustojen kanssa.

– Insinööripiirteisiini kuuluu myös se, että minulle ei riitä pelkkä poliittinen lätinä. En ole itseäni tyytyväinen, jos en pysty sanomaan miten maailmaa parannetaan. Meidän täytyy tehdä parempi Eurooppa ja suojella työntekijöitä paremmin.

Insinööri jatkaa tilanteen purkamista: millainen lainsäädäntö mahdollistaa päämäärän saavuttamisen? Työnsarkaa riittää, sillä Kumpula-Natri on ainoa suomalainen jäsen työllisyys- ja sosiaaliasioista vastaavassa EMPL-valiokunnassa. Kumpula-Natri halusi valiokuntaan nimenomaan siksi, että siellä päätetään hyvin pitkälle myös suomalaiset työturvallisuusmääräykset.

– Euroopan suuri kysymys on se, miten Euroopassa luodaan hyvinvointia. Jos kysyt, haluatko kiinalaiset vai amerikkalaiset työolosuhteet, suomalainen osaa jo vastata: eurooppalaiset. Ne, jotka vastaavat suomalaiset työolosuhteet, huomaavat kohta, että silloin ollaan aika kapealla pohjalla.

Hyvä esimerkki on viime keväänä uudistettu lähetettyjen työntekijöiden direktiivi. Direktiivissä esimerkiksi todetaan, että kaikille on maksettava samaa palkkaa samasta työstä samanlaisessa työpaikassa kansallisuudesta riippumatta. Työelämä ei ole valmis pelkillä direktiivillä, mutta se mahdollistaa palkkadamppauksen puuttumisen. Tässä ammattiliitolla on vahva rooli.

– Siinä näytettiin, että Euroopan unionin sisämarkkinat eivät ole vain markkina yrityksille ja pääomalle, vaan se on sisämarkkina, jossa on reilut pelisäännöt.

Syksyllä EMPL-valiokunnassa päätettiin syöpää aiheuttavien kemikaa-

lien raja-arvoista. Näistä kerromme tarkemmin helmikuun Rakentaja-lehdessä. Parhaillaan valiokunta työstää eurooppalaisen työviranomaisen perustamista.

– Siinä mietitään muun muassa sitä, miten voitaisiin paremmin tarttua harmaan talouden ongelmiin ja yleisemmin työlainsäädännön noudattamiseen.

Veronumero ruokalähteille?

Meillä rakennusalalla käytössä oleva veronumero tunnetaan myös EU-parlamentissa.

– Se putkahtaa esille esimerkiksi silloin, kun me mietimme alustatyöntekijöiden haasteita, Miapetra Kumpula-Natri toteaa.

Alustatyöntekijöillä tarkoitetaan digitalisaation myötä syntyneitä uudenlaisia työsuhteita, kuten ruokalähetettä ja Uber-taksien kuljettajia. Tällä porukalla ei ole kunnollista työsuhte- ja palkkaturvaa. Kumpula-Natrin mielestä ongelmaan ei pure uudenlaisten työsuhteiden täyskielto, vaan näillekin aloille on luotava asialliset pelisäännöt. Tähän kokonaisuuteen voidaan liittää muun muassa työntekijän määritelmä ja nollatuntisopimusten kieltö, joita myös pohditaan valiokunnassa.

Valiokunta haluaa myös, että kaikista työsuhteista olisi kirjallinen sopimus. Kumpula-Natrin mielestä se suojaisi etenkin nuoria työntekijöitä.

– Sopimukseen pitäisi kirjata mitä oikeuksia ja velvollisuuksia työntekijällä on. Tästä on tullut sellaista palautetta, että miksi työnantajalla pitäisi olla velvollisuus kertoa työntekijälle lakisääteisistä oikeuksista. Sähkölaskussakin pitää kertoa kaikenlaista, miksi ei sitten työsuhteesta?

Vielä muutama vuosi sitten saattoi sanoa, että suomalaisen työntekijän suojeleminen on hyvällä tasolla. Lähitulevaisuudessa voimme joutua tilanteeseen, jossa EU:n säädökset suojelevat työntekijää kansallista lainsäädäntöä paremmin.

Energiatehokas rakentaminen työllistää

Rakentamisen rooli ympäristömuutoksen torjumisessa on Miapetra Kumpula-Natrin mielestä erittäin merkittävä.

– Maapallon lämpenemisen hidastamisessa ei riitä yhden prosentin

Miapetra Kumpula-Natrin mielestä työelämän muutosta ei pidä estää. Uudessa tilanteessa tarvitaan paremmat pelisäännöt.

tahti remontoimisessa. Sehän tarkoittaa, että menee 100 vuotta ennen kuin rakennuskantamme on energia-
tehokasta.

EU-maiden on tehtävä 10 vuoden tavoiteohjelma energiatehokkuuden lisäämiseksi. Kumpula-Natri ottaisi kovemman tavoitteen ilmastonmuutoksen estämiseksi.

– Sillä olisi myös suuri työllistävä vaikutus rakennusalalla.

Teollisuus-, energia-, tutkimus- ja viestintäpolitiikasta vastaavassa IT-RE-valiokunnassa Kumpula-Natri on ollut lisäämässä Verkkojen Eurooppa eli CEF-infrastruktuurirahoitusta. Suomi on hakenut tänä syksynä 24 miljoonaa euroa liikenneväylien parantamiseen. Samasta rahoituslähteestä voi hakea tukea myös sekä energiasäästöhankeisiin että digitalisaation edistämiseen.

– Suomesta näihin hankkeisiin on päässyt mukaan Helsinki–Oulu-lii-

Miapetra Kumpula-Natri

- Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan jäsen
- Teollisuus-, tutkimus- ja energiavalioikunnan jäsen
- Euronestin parlamentaarisen edustajakokouksen jäsen
- EU:n ja Moldovan parlamentaarisen assosiaatiovaliokunnan jäsen

kenneväylän parantaminen ja Turun ja Helsingin välinen tunnin juna -hanke.

Suomalaiset mepit tekevät yhteistyötä ja kuulostelevat toisiltaan, mitä muissa parlamentin valiokunnissa on työn alla. Yhteistyötä on tehtävä, sillä pienen maan asiat on hoidettava yhteisvoimin. ■

POHJOISEN ALUEEN JÄSENHANKINTAKILPAILU

www.jasenhankinta.rakennusliitto.net

Jäsenhankinta-
kilpailu Pohjoisella
toiminta-alueella
1.1.–30.6.2019

Pohjoisella toiminta-alueella järjestään Rakennusliiton jäsenhankintakilpailu!

Kilpailuun voivat osallistua kaikki Rakennusliiton jäsenet Kainuun, Lapin, Pohjanmaan ja Oulun alueilta.

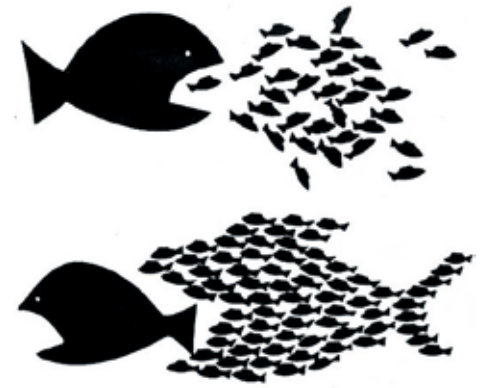
Kilpailuaika on 1.1.–30.6.2019.

Kaikkien osallistujien kesken arvotaan joka kuukausi 120 euron lahjakortti!

Järjestäytymällä turvaatte yhteiset pelisäännöt sekä mahdollistatte työntekijöiden aseman parantamisen.

Eniten jäseniä hankkinut palkitaan kilpailun loputtua 1000 euron lahjakortilla!

Lisätietoa ja kilpailun säännöt löytyvät osoitteesta: www.jasenhankinta.rakennusliitto.net sekä paikallisista aluetoimistoista.

AMMATTIRYHMÄTAPAAMINEN MITTAMIEHILLE, MITTAKIRVESMIEHILLE JA AO-TEHTÄVIIN KOULUTTAUTUVILLE RAKENNUSLIITON JÄSENILLE

Paikka: Rakennusliiton Tampereen os. 10 ry:n toimitilat osoitteessa Sorinkatu 4, Tampere
Aika: 9.–10.2.2019 alkaen lauantaina klo 11.00

Majoitus 2 hengen huoneessa Original Sokos Hotel Ilveksessä. Tilaisuus on osallistujille maksuton.
Mahdollisesti mukaan tulevan puolison/seuralaisen majoitus 65 euroa/vrk 2 hengen huoneessa.

Aikataulu:

Lauantai 9.2.

10.00 Kahvia ja sämpylää
11.00 Tilaisuuden avaus
11.15 Liittokokousvaalit + muuta ajankohtaista
12–13 TES-neuvottelut
13.15 Pirkanmaan tilannekatsaus
13.30 Mittamiesten palkka- ja työllisyystilastot
14.00 Lasermittalaitteiden työturvallisuus
14.30 Lounastauko ja majoittuminen
16.00 mMies
16.30 Mittalaitte- ja ohjelmistoesittelyt
18.00 alkaen Vapaata yhdessäoloa osaston toimitiloissa

Marko "Uku" Metsäpelto
järjestöpäällikkö Jukka Asikainen, RL
neuvottelupäällikkö Kimmo Palonen, RL
aluetoimitsija Jani Kiansten, RL
"Uku"
Jarmo Koukkari, ammattiryhmä

Sami Tainio

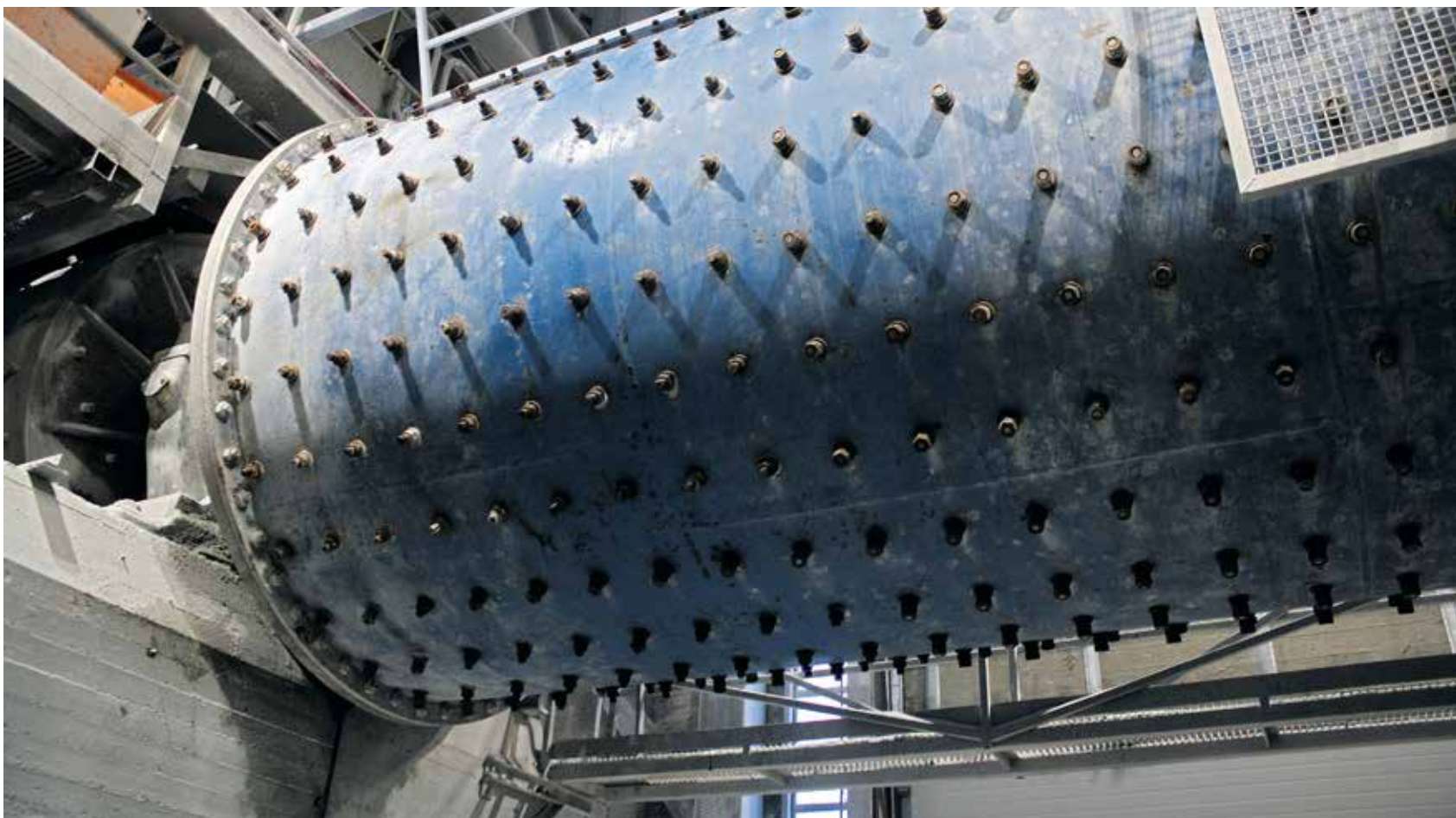
Sunnuntai 10.2.

7.30–10.30 Aamiaista tarjolla hotellissa majoittuneille
10–12 Mittamiesten asioita osaston tiloissa (tarvittaessa)
12.00 Huoneiden luovutus ja turvallista kotimatkaa!

Paikkoja rajoitetusti.

Ilmoittautumiset 25.1.2019 mennessä: maarit.kortelampi@rakennusliitto.fi tai puhelimitse 020 774 3074

 Rakennusliitto

Toinen kuulamylystä. Yhdessä kuulatäytössä pyörii noin 24 000 kiloa kuulia.

Kivi taipuu kalkkikivijauheeksi

Vimpelissä sijaitsee yksi Nordkalk-yhtiön tuotantotoimipaikoista. Kalkkikivestä syntyy asfalttifillieriä sekä maanparannuskalkkia teollisuuden ja maatalouden käyttöön.

Eeva Vänskä

Kevyt pakkaslumi on kuorruttanut maiseman ja sen keskellä kohoavan tuotantolaitoksen Vimpelissä Etelä-Pohjanmaalla. Toimistorakennuksen toisesta päästä sosiaalituloista löytyy kalkkitehtaan voimayksikkö, eli tuotantotyöntekijät päälliköineen, ruokatauolta.

Tätä nykyä koko tehdasta pyöritetään kuuden henkilön voimin. **Jaako Mässbacka** muistelee, että vielä 1990-luvun puolella oli 14 työntekijää, kun louhinta ja murskaus tehtiin omin voimin.

Mässbacka on itse työskennellyt kalkkitehtaalla 31 vuotta. Hän on erikoistunut sähkö- ja korjaustöihin, ja vastaa muun muassa kunnossapito-ohjelmaan raportoinnista. Tämän lisäksi hän on Vimpelin osaston puheenjohtaja.

– Olemme lakkauttamassa pienen osastomme, ja liitymme isompaan

osastoon, joka selviää kokouksen jälkeen.

Näytöt ja käytäntö

Samaan kokeneeseen kastiin kuuluvat **Mika Metsälä** ja **Tero Mikola**; molemmilla 30 vuotta tuotantotyöntekijyyttä takana.

Metsälä selvittää, että tuotantotyöntekijän työ on jauhatusprosessin valvomista näyttöpäätteiden kautta.

– Prosessissa kalkkikiveä jauhaetaan kuulamylyllä hienoksi. Jauhatuksen yhteydessä raaka-aine kuivataan nestekaasupolttimella. Valvomossa prosessitietoja kerätään excel-taulukkoon.

Siihen kerätään esimerkiksi siilojen täyttöaste, polttoaineiden kulutus, käyttötunnit ja näytetulokset. Mikola lisää, että periaatteessa prosessi on yksinkertainen, muttei läheskään aina käytännössä.

– Kyllä siinä pitää usein olla säätämässä jotakin. Vaikka perusajatus on

yksinkertainen: muutetaan kallio hienoksi jauhoksi.

Paakit ja kamit

Talvisin tuotantoprosessiin voi tulla ongelmia paakkien, eli jäätyneiden kivimöhkäleiden vuoksi. Mässbacka sanoo, että ennen aina kahvitauot ja pikkujoulutkin puitiin paakkeja.

Asmo Lehtorinne tuli tehtaalle vuonna 2010. Hän kutsuu paakkeja kameiksi. Monta nimeä rakkaalla, tai tässä tapauksessa ei niin rakkaalla, lapsella.

– Prosessin valvomisesta puhuttaessa voisi lisätä sen, että systeemiin liittyy paljon laitteita, joita kaikkia tarvitaan, ja joita pitää välillä huoltaa tai korjata. Aistinvarainen tarkkailu on tärkeää.

Lehtorinne saakin työnsä puolesta mennä mitä kummallisempiin paikkoihin huoltamaan laitteistoja. Kuten kuulamylyyn sisään vaihtamaan vuorauslevyä.

– Siinä tarvitaan kaksi miestä: toi-

nen myllyyn ja toinen ulkopuolelle kiinnittämään levyä pulteilla.

Yksikön päällikkö **Mikko Lumiaho** kertoo, että vuonna 2018 asfalttifillieriä on mennyt poikkeuksellisen paljon teollisuuden käyttöön.

– Ehkä noin tuplasti normaalivuotta enemmän. Määränä se tarkoittaa noin 14 000 tonnia.

Tuotannosta kuitenkin keskimäärin 80 prosenttia on maanparannuskalkkia maataloudelle. Osuudet voivat vaihdella vuosittain paljolti sään vaikutuksesta.

Säätila vaikuttaa viljelijöiden töihin, ja voi käydä niin, että kalkitus jätetään välistä, jos talouden kanssa on tiukkaa. Pari viime vuotta ovat olleet viljelijöille vaikeita, ja se näkyy myös kalkin menekissä.

Kalkkitehtaalla kevät ja syksy ovat kiireikää maanparannuskalkin tuotannossa, kesällä menee asfalttifillieriä. Periaatteessa ollaan yhdessä päivävuorossa, mutta tarpeen mukaan joustetaan puolin ja toisin. Sesonkia-

Tuotantotyöntekijä ja sähkökorjausten erikoisosaaja Jaakko Mässbacka kertoo, että toimenkuva on vaihteleva. Siihen liittyy kaikenlaisia. ”Justiin esimerkiksi vaihdoin myllyn moottorin hiilet. Sitä ei kyllä tarvitse tehdä kuin viiden vuoden välein.”

Mika Metsälä työpisteellä valvomossa. Näytöiltä näkee koko kalkkitechtaan prosessin; kaksi näyttöä, joista kummallakin oma kuulamylynä.

kaan voidaan tehdä tarvittaessa kahden vuoroa, jotta tilaukset saadaan tilaukset.

Urakoitsija hoitaa raaka-aineen louhinnan porauksesta räjäytyksiin ja sepeliksi asti. Sen jälkeen kiviaines lastataan pyöräkuormaajalla syöttösuppilosta kuljettimelle, joka siirtää materiaalin siiloihin ja tärysyöttimelle.

Kiviaines kuivataan ja jauhetaan kuulamylynä haluttuun karkeuteen. Erilaiset kuljettimet siirtävät materiaalin seuloille ja lopuksi tuotesiiloihin.

Ensimmäinen kuulamyly hankittiin jo 1970-luvulla, toinen vuonna 1990, mutta myllyt modernisoitiin muuttamalla ohjaus logiikkapohjaiseksi. Eli tietokone hoitaa prosessia käytännössä, ihmisten valvonnassa.

Laatu ja ennakointi

Laatua seurataan koko ajan. Usein Mika Metsälä on jauhatusvastuussa ja ottaa tuotantonäytteen, jonka Tero Mikola analysoi laboratoriossa laatuvas- taavana.

– Seulalta otetusta näytteestä analysoidaan magnesium- ja kalsiittipitoisuudet. Tarvittaessa lisätään prosessiin halutunlaista kiviaineista, jotta suhteet korjaantuvat, Mikola selvittää.

Mikäli karkeusasteessa on korjattavaa, pitää itse prosessin arvoja muuttaa. Yleensä arvoja ei tarvitse säätää. Korjausraja pidetään kaukana ennakkoinnilla.

Sähkölaitteita tarkastetaan monta kertaa vuodessa perusteellisesti. Esimerkiksi sähkökeskukset käydään läpi, laitteita kuvataan lämpökameralla ja varmistetaan sähköliitosten kunto.

Jaakko Mässbacka kertoo, että pienimuotoisia löytöjä on tullut vastaan. –Löysiä liitoksia on löytynyt.

Mikä on ollut hankalin eteen tullut tilanne?

– Kerran käyttöönoton yhteydessä kuutisen vuotta sitten pannun polttimet jäivät päälle eivätkä suostuneet sammumaan. Se on sellainen putkimainen tila, jonka pohjalle oli joutunut polttoainetta, joka syttyi palaamaan.

Tilanteesta selvittiin maltilla. Palo poltettiin hallitusti loppuun, ja siinä tehtiin oikea päätös.

– Jos olisimme sammuttaneet prosessin, palo olisi päässyt leviämään. Se on pahin tilanne, joka on tullut vastaan.

Tuotantotyöntekijän työssä on siis tärkeää olla hätäntymättä tilanteesta riippumatta. Mitä muuta tarvitaan?

Tero Mikolalla on vastaus: – Tuumaustunti on tärkeämpi kuin työtunti.

Vähättelemättä työn ja tekemisen merkitystä. Maltilla ja tuumauksella siis pärjää. Siinä auttaa myös se, että toimitaan ennakoivasti. Tavara ei pääse loppumaan, siilot ovat harvoin ihan tyhjä.

– Elämme harvoin kädestä suuhun. On siis myös aikaa tehdä tarvittavat korjaustyöt, ja näin prosessi on hyvässä kunnossa, Lehtorinne mieltii.

Paras päivä

Mikola sanoo, että aina täällä jotain hommaa silti jää, vaikka prosessi toimii kuten pitää.

– Joo, kahvinkeittoa ja tuumausta! heittää Mässbacka, ja perään hymy. Hänen mielestään monipuolisuus on työn suola.

– Vaikea kuvitella tätä parempaa työpaikkaa.

Metsälän mielestä vapaus on parasta.

– Kun tietää mitä tekee, saa myös tehdä, ilman että kaikkea pitää tulla sanomaan.

Mikolan mielestä hyvät työkaverit ovat parasta työssä. Vaikka ne tekevätkin joskus (hyväntahtoista) kiusaa.

Lehtorinne sanoo, että tässä ei olla missään liukuhihnalla.

– Että ei tämä kalkkitechtaalla ole tyypillistä tehdastyötä, vaan melko vapaata ja monipuolista. Arvostan itse säännöllistä työaika.

Kaikilla työntekijöillä on voimassa olevat tulityö- ja työturvallisuuskortit.

– Meillä on myös työturvallisuus erittäin korkealla tasolla, ja olemme saaneet koulutusta muun muassa ensiaputaidoissa, Jaska Mässbacka kertoo.

Haastattelupäivänä seinällä komeili luku 1918 päivää ilman tapaturmaa. Niiden osalta paras päivä on sellainen, ettei mitään tapahdu.

Lehtorinne sanoo, että työssä tulee paljon tehtäviä korkeissa paikoissa. Eli vaikka mitä voisi sattua, ellei turvallisuudesta pidettäisi niin hyvää huolta.

Pulmat ja rekat

Pohdimme arkityön haasteita. Mikola ottaa esiin uudet tietokoneohjelmat.

– Toisaalta on hyvä kun joutuu käyttämään aivojaan, toisaalta jatkuva oppimisen edellytys on kuluttavaa.

Lehtorinne sanoo, että tietotekniikka on hänellekin pähkinä.

– Siirryin tehdastyöhön kuljetushommista, ja niissä ei silloin vielä tarvinnut opetella tietokoneiden käyttöä. Nyt kuitenkin pitää käyttää kunnossapito-ohjelmia, mikä aiheuttaa välillä hankaluuksia.

Mika Metsälän mielestä kalkkitechdas on ihannetyömaa.

– Ei ole mitään haasteita vaikeusmielessä. Vapaata työtä, jota en vaihtaisi pois.

Toimistorakennuksen toisessa päässä sijaitsee lähettämö. Kuljettajat ajavat vaa’an kautta lastaukseen, ja jättävät lähtiessään kuormakirjan toimistoon. Parhaimpana päivänä pihan kautta on pörrännyt 100 rekkaa, mutta keskimääräisenä päivänä sesonkiaikana luku on 40:n hujakoilla.

Maanparannuskalkkia kuljetetaan 150 kilometrin säteelle Vimpelistä pääasiassa länsirannikolle. Asfalttifieriä menee isommalle alueelle muun muassa Jyväskylän seudulle ja Kuopioon asti. ■

Lomaile Härmässä jäsenetuhinnalla

96 €

/ hlö / 2vrk

6–16-vuotiaat 48 € / hlö / 2 vrk.
Alle 6-vuotiaat veloituksetta.

Paketti sisältää: majoitus 2 hengen huoneessa, runsaat aamiaiset, 2 x ruokailu buffetpöydästä, kylpylän ja kuntosalin käyttö sekä sisäänpääsy tansseihin. Mainitsethan jäsennumerosi varatessasi.

... ja Simpsion rinteet lyhyen ajomatkan päässä!

Vaasantie 22, Ylihärmä
Puh. (06) 483 1600
www.harmankylpyla.fi

kvaliteetti harjoitus Simberg -LIIVI

KA-LASTAJALLA SAATAISIINKO JO MENNÄ? SUHTAUTUMISTAPA TINOJA EI VALETTU, MUTTA RAKETTEJA AMMUTTIIN!

				2	7	9
		3	9	2		1
9	5	2				
6				1	2	
		2	4	6		
	8	3				5
				6	9	4
5		9	7	4		
1	4	9				

	1					8	
3	7					5	4
		5		7			
		5	6	8	2		
				9			
		4	3	2	6		
		2		9			
6	2					7	3
8						6	

	4						
	8	9				4	5
		6	3				
			6				
3	9					1	2
		4					
6	1		3	5		7	9
							8

www.sanaris.fi / laadinto Erkki Vuokila, ulkoasu P.A. Manninen

Juha Hyötyläinen • www.ristikotuumie.fi

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27

www.sanaris.fi/Erkki Vuokila

Urakalla töitä ja ay-asiaa

Timo Hautamäki vie Rakennusliiton ilosanomaa työmaalle myös RaksAppsin avulla.

Jukka Nissinen

Metrorata toi Espooseen kerrostalojen rakennusseason. Se näkyy erityisen hyvin Urheilupuiston metroaseman liepeillä, jossa on käynnissä puolenkymmentä kerrostalotyömaata yhtä aikaa. NCC:n kohteessa Nummelan osasto 118:n sihteerinä ja nuorisovastaavana **Timo Hautamäki** pitää huolen siitä, että elementtiporukan työt sujuvat kitkattomasti.

– Laitan lämmöt päälle ja ikkunaukot umpeen elementtien pystytysten jälkeen. Huolehdin siitä, että he pääsevät valamaan tarpeeksi lämpimissä tiloissa. Silloin saadaan paras valutullos, Hautamäki kertoo.

Hautamäen ei tarvitse tehdä omaa työtään urakkatahtiin tuntipalkalla, vaan hän on neuvotellut oman aliurakan elementtiasennuksen ja -valuun liittyvistä valmistelutöistä.

– Tein edellisellä työmaalla samaa työtä. Tiesin, että ennalta määrättyinä valupäivinä on urakkatahti. Siitä pääsin sopimaan työkaupan.

Nykyisellä työmaalla Hautamäki on ollut pari kuukautta. NCC:llä Hautamäki on ollut vuodesta 2012 lähtien.

– Armeijan jälkeen olin pienellä vuokrafirmalla töissä. Silloin oli ensimmäistä kertaa NCC:n työmaalla töissä.

Parin viikon työrupeama NCC:llä on venähtänyt kohta 7 vuoden mittaiseksi. Työsuojeluvaltuutettuna Hautamäki on ollut useammalla työmaalla, joten työsuojelun arki on tullut jo tutuksi.

– NCC:llä työsuojelu toimii hyvin. Kaikki noudattavat yhteisiä pelisääntöjä. Aliurakoitsijoille joutuu joskus huomauttamaan, omille työntekijöille todella harvoin, Hautamäki summaa.

Opiskelijat kysyvät WhatsAppin kautta

Ensimmäiseen Nummelan osaston tilaisuuteen Timo Hautamäki löysi tekstiviestin perusteella. Aktiiviselle nuorelle löytyi melko nopeasti sihteerin pesti. Nummelan osastossa on reilut

400 jäsentä, mutta osastotoiminnasta kiinnostuneita on hankala löytää.

– Taidan olla ainoa alle nelikymppinen osastotoiminnassa mukana oleva.

Hautamäki vie ay-toiminnan ilosanomaa myös osaston ja työpaikan ulkopuolelle.

– Olen käynyt Nummelan Luksiammattiopistolla puhumassa liiton oppilaitostiedottaja **Anniina Kankaan** kanssa opiskelijoille Rakennusliiton ja osaston toiminnasta. Perustin samalla WhatsApp-ryhmän opiskelijoille ja tällä hetkellä ryhmässä on 18 jäsentä.

Hautamäki on mukana myös Raksanuorten toiminnassa.

– Vein viimekertaiseen raksanuorten tapahtumaan Himokselle yhden uuden kaverin mukana. Puhun aina siitä, että toimintaan kannattaa lähteä mukaan.

Hautamäen mielestä nuorisotapahtumat ovat paras tapa saada nuoria rakentajia mukaan liiton toimintaan.

– Ihmiset verkostoituvat tapahtumissa. Esimerkiksi työpaikkoja voi

löytää verkostojen kautta, Hautamäki muistuttaa epävirallisten kanavien merkityksestä.

Raksanuorten aktiivisuuden ansiosta liitolla on nykyään RaksApp-sovellus. Sovellus on ladattu jo 25000 kertaa. RaksApp löytyy niin android-puhelimille kuin ios-käyttöjärjestelmällekin.

– RaksAppsista oli paljon hyötyä keväällä työsulku-uhan aikana. Käynnöksi pirisi heti, kun tilanteesta tuli jotain lisätietoa.

Epätietoisia kyselijöitä riitti, joten Hautamäen oli helppo suositella sovellusta kaikille.

– Tessin saa RaksAppsista helposti käyttöönsä. Tuntikirjanpidon voi tehdä siihen. Toiminnan suunnittelussa voi kysellä mielipiteitä. Se toimii myös ilman nettiyhteyttä, Hautamäki listaa sovelluksen hyviä puolia.

Porukalla saa ääntä ja liikettä aikaiseksi

Hautamäki on ehdolla liittokokousvaaleissa. Liittoa pitää kehittää jäsenten ehdoilla

Timo Hautamäki vastaa siitä, että elementtiporukalla on mestat valmiina.

– Haluan saada liiton jäsenten ja erityisesti nuorten äänen kuuluville. Työmaa on meidän varsinainen pelikenttämme ja täältä tulevat näkökulmat liiton kehittämiseen.

Sosiaalisena kaverina Hautamäki ajautuu työmaalla usein keskustelemaan liitosta ja ay-toiminnasta muiden työntekijöiden kanssa.

– Monet tietävät täällä, että olen aktiivisesti liiton toiminnassa mukana. Yritän olla avuksi, jos jollakin on ongelmia työpaikalla. Saisin tämän porukan äänen kuuluville liittokokouksessa. Sinne ei mennä puhumaan vain omasta näkökulmasta, vaan kaikkien jäsenten puolesta.

Alhainen äänestysintjohtuu Hautamäen mielestä siitä, että jäsenet eivät tiedä mikä vaikutus liittokokouksella on toimintaan. Pelkkä äänestyslippujen lähettäminen kotiin ei riitä, vaan siitä pitää kertoa mahdollisimman kovaan ääneen työmailla ja sosiaalisessa mediassa kaikille.

– Äänestämisen tärkeys olisi saattava kaikkien tietoon. Siinä luottamusmiehillä ja työsuojeluvaltuutetuilla on iso merkitys, kun he kiertävät työmailla.

Hautamäki harrastaa breakdancea ja näyttelystä. Viime syksynä Hautamäki tanssi Ido World Disco Dance & Disco Freestyle Championships 2018 -kilpailussa. Esiintymisen lisäksi hän suunnittelee myös koreografioita.

– Tein syksyllä 4 koreografiaa tanssiryhmämme joulunäytökseen. Yhdessä olin itse mukana esiintymässä.

Hautamäki haluaa kehittyä harrastuksessaan ja tehdä yhä parempia koreografioita ja tanssiliikkeitä.

– Olen opetellut vähintään yhden uuden breikki-liikkeen joka vuosi.

Samalla Hautamäki opettaa 40 breakdancen harrastajan ryhmää. Nuorimmat ryhmän breikkaajat ovat 6-vuotiaita.

– Koreografian tekeminen on aina vuoden kohokohta. Silloin näkee miten paljon oppilaat ovat kehittyneet. Siitä saa paljon myös itselleen.

Breakdancesta on hyötyä myös rakennustyömaalla.

– Breakdance on tehnyt liikkumisesta sulavampaa. Esimerkiksi kipsilevyn kääntelyssä pystyn käyttämään samaa vipuvoimaa hyväkseni kuin break-liikkeissä. ■

Jämsän elementtitehtaalla on riittänyt töitä niin, ettei kaikkia tilauksia ole edes pystytty ottamaan vastaan. Ensi vuosikin näyttää hyvältä.

Eiootakin jouduttu myymään:

Jämsän elementtitehtaalla on oltu kapasiteetin äärirajoilla

Esa Tuominen

Betoni-Sampo Oy:n Jämsän elementtitehtaalla on viimeiset pari vuotta ollut työtä enemmän kuin on ehditty tehdä. Tehdas on joutunut myymään jo eiootakin, kun kaikkiin tarjouspyyntöihin ei ole pystytty vastaamaan.

Ennusteet rakentamisen tasaantumisesta ovat kuitenkin vetäneet Jämsän elementtitekijöiden ilmeet mieteliäiksi.

– Tuskin tilausmäärät näin hurjina enää kauan pysyvät. Ensi vuodesta kuitenkin ennustetaan normaalia, eli mitään romahdusta ei ole näköpiirissä, luottamusmies **Tuomas Tihinen** kertoo tilanteesta.

Tehtaalle on otettu vuokratyöntekijöitä ”ruuhkahuippujen tasaajiksi”. Ylitöitä on tehty tämän tästä. Pian valmistuu tehtaan laajennusosa, joka on tullut maksamaan viitisen miljoonaa euroa.

– Firman johdossa ilmeisesti uskotaan tulevaisuuteen, kun tällainen investointi on tehty.

Jämsässä ei tarvita elementtejä

Betoni-Sampo on osa SiriusPro -konsernia. Tehdas on alkanut sylkeä elementtejä heti kun Suomessa siirryttiin elementtirakentamiseen eli 1960-luvulta lähtien. Väliin on mahtunut lomautuksia ja irtisanomisia, mutta nyt tehtaalla menee erinomaisesti.

Tosin kotipaikkakunnalla Jämsässä rakentaminen on melkein nollassa. Niinpä elementtejä menee kauemmas, kuten pääkaupunkiseudulle, Turkuun ja Tampereelle. Pisin matka tehtaasta tuotteille on ollut Kuusamoon.

Vaikka Jämsän tehdas sijaitsee hiekan syrjässä kiihkeimmän rakentamisen alueilta, on tilauksia tullut tasaiseen tahtiin. Tilaajilla on usein kiire: elementti pitäisi saada työkohteeseen melkein seuraavana päivänä. Tehtaalla ei pidettäisi pahana, jos rakennut-

Elementtitehtaan laboratorioissa työskentelevä Tuomas Tihinen tutkii lieriön sijoitettujen betonilaatujen ominaisuuksia.

Ts-valtuutettu:

Työolot parantuneet selkeästi

TYÖSUOJELUVALTUUTETTU Jukka Rauhala kiittelee Betoni-Sampon yleisesti parantuneita työoloja. Hän pystyy antamaan arvionsa 14 vuoden työkokemuksen jälkeen.

– Ei ole tuotantotiloissa enää vetoa ja lämmintä riittää. Jopa T-paidassa tarkenee. Ennen oli kylmä halli, jossa työnteko ei ollut niin hääviä.

Rauhala iloitsee myös uusista tiloista, joista osa on jo henkilökunnan käytössä.

– Meillä on tyylikkää ruokailutilat ja siistit pukukopit, jotka on tehty suoraan sanoen viimeisen päälle. Sääntöjen mukaan pukukoppeja on miehille ja naisille, mutta tehtaalla ei tällä hetkellä kylläkään ole yhtään naista töissä.

Myös ergonomia on parantunut. Vanhat elementtipedit olivat alhaalla, jolloin niitä piti raudoittaa selkää kumarassa. Nyt ne ovat sen verran korkealla, että raudoitus hoituu suoralla selällä.

Eristeiden leikkaaminen tapahtuu nykyään lähellä muottia, joten eristeitä ei enää tarvitse raahata hallin päästä toiseen. Taakkojen nosteluun on tulossa apua, kun tehtaalla otetaan käyttöön kolmas nosturi.

– Pahoja tapaturmia ei ole onneksi sattunut, pieniä kylläkin. Toivottavasti näin on jatkossakin, Rauhala iloitsee.

tajat suunnittelisivat tuotantoaan ja tilauksiaan hieman pidemmällä tähtäimellä.

– Tehtaan varsinainen leipälaji olivat pitkään omakotitaloelementit. Nyt niitä ei enää tehdä, vaan on siirrytty palvelemaan isompia kohteita. Myös paalutuotannosta on luovuttu, Tihinen kertoo.

Luottamusmies Tihisen varsinainen työmaa on tehtaan laboratorion puolella. Elementtitehtaan laboratorio on kuitenkin kaukana lääketieteellisestä laboratorion: ei näy koeputkia, eikä steriiliys ole vallitseva ominaisuus.

Tihinen mittailee erilaisten betonilaatujen ominaisuuksia. Betoni on lieriöissä ja kone pusertaa niitä kokoon niin kauan, että ne murtuvat.

Myös betonilaatujen ilmapitoisuuksia tarkkaillaan.

– Tuotetta pitää parantaa koko ajan, koska kilpailu alalla on kova.

Tihinen on toiminut ay-liikkeessä kauan. Nyt hän on tehnyt uuden aluevaltauksen ja asettunut ehdokkaaksi Rakennusliiton liittokokousvaaleissa. Hän toivoo pystyvänsä tuomaan liiton linjauksiin enemmän tuotepuolen ajatuksia.

Tulospalkkaus valmisteltiin yhteistyössä

Vuoden alusta alkaen Jämsän elementtitehtaan työntekijöille on ryhdytty maksamaan bonuspalkkaa. Sen mitoittamisessa otetaan huomioon mm. tapaturmien määrä ja tuottavuuden kehitys. Parhaimmillaan tulos-

Vuokramiehestä vakituiseksi

PYHÄJOELTA kotoisin oleva **Veli Viirret** tuli Jämsän seudulle kun ”emäntä”, kuten hän itse asian ilmaisee, ja ryhtyi opiskelemaan paikkakunnalla matkailualaa. Työpaikka löytyi elementtitehtaalta. Ensin hän oli vuokramiehenä, mutta pääsi pian vakituiseksi.

Ennen tehtaalle tuloaan Viirret työskenteli rakennuksilla kirvesmiehenä.

– Tehtaassa on puolensa. Rakennuksilla joutuu painamaan hommia tuulessa ja tuiskussa, mutta täällä ollaan siisteissä sisätiloissa.

– Toisaalta kauniissa kesäsäässä on kyllä kiva olla rakennustyömaalla-kin, Viirret vertailee.

Elementtejä on saanut raudoittaa viime aikoina myös ylitöinä. Viirret arvelee, että näin kiihkeänä elementtien kysyntä ei enää kauan jatku. Sellaista on julkisuudessa kirjoiteltu.

Viirret on innokas ay-mies. Nyt hän on ryhtynyt Rakennusliiton liittokokousvaaliehdokkaaksi. Jos tulee valituksi, Viirret haluaisi toimia liittokokouksessa kahden tavoitteen puolesta:

– Ensinnäkin liittoa pitäisi vahvistaa. Jäseniä täytyy saada lisää, erityisesti nuoria. Onneksi meillä on hyvä tilanne, vakituisista vain kaksi on jäänyt liiton ulkopuolelle.

– Toiseksi ulkomaisen työvoiman työehdot on saatava sopimusten ja lakien mukaiselle tasolle. Onhan se nyt törkeää, että jollekin maahanmuuttajalle maksetaan 2,90 euron tuntipalkkaa. Eipä silti, ei kaikille suomalaisillekaan aina makseta sitä mitä kuuluu.

palkka voi nousta jopa 1,85 euroon tunnilta.

– Toisaalta samassa yhteydessä poistuu niin sanottu siivouslisä. Se maksettiin kaikille palkaksi tuotantotilojen siivoamisesta. Saa sitten nähdä, nouseeko tulospalkka plussalle, kun ottaa huomioon siivouspalkan menetyksen, Tihinen aprikoi.

Tulospalkkausta valmisteltiin yhteistyössä työnantaja- ja työntekijäpuolen kanssa. Mukana oli myös – kuinkas muuten – konsultti.

Vaikka Tuomas Tihinen on työskennellyt elementtitehtaalla 18 vuotta, on elementtien tekeminen muuttanut olennaisesti sinä aikana.

– Rautaa on kiven sisällä paljon enemmän kuin aloittaessani täällä. Joskus tuntuu, että raudan määrä on

mennyt aivan järjettömäksi, Tihinen sanoo.

– Kivet ovat tulleet paksummiksi. Ennen väliseinäelementti oli 10 cm:n paksuinen, nyt tehdään 15–20 senttiä. Ja ulkoseinäelementin paksuus on jo 30–40 senttiä, kun eristystä on tullut koko ajan lisää.

– Perinteisiä sandvitsejäkin vielä tehdään, mutta paljon on siirrytty siihen, että eriste peitetään pintauksella. Se voi olla rappaus, pellitys tai tiililaatta. Ennen pinnoitus tehtiin useasti työmaalla, nyt elementit lähtevät tehtaalta jo valmiiksi pinnoitettuna.

– Ja onhan julkisivuelementteihin tullut enemmän väriä ja erikoisuuksia. Nyt harjoittelemme graafisen betonin tekemistä. Harmaa yksitoikkoisuus väistyy monimuotoisuuden tieltä. ■

Onnettomuuden jälkeen uusiin hommiin

Maalarinura pysähtyi auto-onnettomuuteen, mutta uudelleen koulutus auttaa takaisin työelämään.

Johanna Hellsten

Rakennusliiton Rovaniemen toimisto sai uutta väriä loppuvuodesta 2018, kun toimistolle tuli harjoittelijaksi 24-vuotias **Miia Haapakoski**. Haapakoski valmistui maalariksi vuonna 2015.

– Ehdin olla kesätöissä maalarina. Vuoden 2016 tammikuussa jouduin auto-onnettomuuteen, Haapakoski kertoo.

Haapakoski oli tykännyt maalarintyöstä.

– Se oli vaihtelevaa, ei tarvinnut tehdä kuukausitolkulla samaa hommaa. Työskentelin Saneeraustiimi Oy:ssä ja tein pääosin ulkomaalaus hommia. Viimeisin työmaa oli varuskunta-alue, jossa remontoimme talojen huoneita ja käytäviä.

Dramaattinen muutos tulevaisuudensuunnitelmiin tapahtui jäisellä tiellä, 140 kilometrin tuntivauhdissa.

– Auto lähti lapasesta ja kierähti 3 kertaa katon ympäri syöksyessään ulos tieltä. Meillä oli liikaa vauhtia, huonot renkaat, ohitustilanne ja kokematon kuski. Pakkanen oli juuri laskeutunut 30:stä vain 5 pakkasasteeseen eli tie oli liukas, Haapakoski muistelee.

Haapakoski ei ollut itse ratissa. Hän sinkoutui ulos autosta. Taju ei lähtenyt ja hän muistaa tilanteen edelleen hyvin.

Suunnitelmat uusiksi

Haapakoskelta murtui 2 selän alinta nikamaa, ristiluu ja häntäluu, molempiin jalkoihin aiheutui hermovaurio ja toisen käden olkapää hajosi pahasti.

– Toipuminen on vieläkin kesken, vaikka mitään ei jouduttu leikkamaan. Kipujen kanssa on vain opittava elämään, Haapakoski sanoo.

Maalarintöitä ei hajonneella kropalla voi enää tehdä. Liikennevakuutus korvasi vuoden 2018 alkuun asti tulomenetyksiä. Sitten Tampereen OP:n

Miia Haapakoskella on tällä hetkellä tekeillä markkinointisuunnitelman tekemisen opettelu.

Omalääkäriä todettiin, että ei Haapakoskelle ole mitään onnettomuudesta tullut, vaan on selvää, että selässä on ollut jo ennestään ongelmia.

– Onneksi pääsin Rovaniemen kuntoutuspoliklinikalle Työeläkeyhtiö Elon kustantamana. Opiskelen nyt vakuutusyhtiön kustannuksella merkonomiksi. Opiskelut alkoivat maaliskuussa vuonna 2018.

Rakennusliiton toimisto on Haapakosken toinen työharjoittelupaikka. Ensimmäinen oli huonekaluliike Jysk, mutta siellä työhön sisältyi liikaa sellaisia hommia, jotka rasittivat hajonneita paikkoja.

– Minulta alkoivat loppua vaihtoehdot harjoittelupaikan osalta. Kyseinen esimerkiksi Nordeasta töitä. He eivät voineet palkata minua harjoittelijaksi, mutta olisivat palkanneet vaki-tuisiin töihin. Fenniassa olisivat palkanneet kesätöihin. Kumpikaan ei olisi kelvannut opintojen harjoittelupaikaksi, Haapakoski kertoo.

Haapakoski käveli pitkin Rovakantua edes takaisin ja osui PAM:in toimistolle.

– He kysyivät, kuulunko PAMIin.

Sanoin kuuluvani Rakennusliittoon. Neuvoivat sieltä sitten tänne Rakennusliiton toimistolle. Nyt olen ollut täällä 2 viikkoa töissä, Haapakoski myhäilee.

Haapakoski on viihtynyt toimistolla hyvin.

– Voisi olla enemmänkin hommaa, mutta mukavaa on ollut. Olen tehnyt muun muassa arkiston tuhoamista. Tein liiton 17. joulukuuta järjestettävään kahvitilaisuuteen kutsut ja pääsen suorittamaan sen aikana näyttöjä.

Näitä näyttöjä ovat asiakaspalvelu, työympäristössä toimiminen, markkinointi ja tulokellinen toiminta.

– Kyllähän se vituttaa, kun kaikki menee uusiksi. Mutta nyt on ihan hyvä, eiköhän tästä päästä siihen, mitä tavoittelen.

Haapakoski valmistuu vuoden 2019 keväällä. Hänen opintovauhtinsa on nopea, sillä hän on tehnyt paljon asioita päällekkäin ja ison osan opinnoista on voinut suorittaa etänä.

– Maalarintutkinnosta pystyi myös hyväksilukemaan monia asioita merkonomintutkintoon, Haapakoski sanoo tyytyväisenä. ■

Ammatillinen uudelleen koulutus

AINA kaikki ei elämässä mene niin kuin on suunnitellut. Voi tapahtua onnettomuus tai työtapaturma, voi esimerkiksi allergisoitua aineille, joita käyttää työssään. Niin tai näin, urasuunnitelma voi mennä uusiksi. Työeläkeyhtiöt tekevät tällaisessa tilanteessa kuntoutussuunnitelman, jonka yksi lopputulos voi olla ammatillinen uudelleen koulutus.

Kuntoutujana voi opiskella yhden tutkinnon ammatillisessa koulutuksessa. Muu koulutus, kuten pohjakoulutus tai yleissivistävä koulutus, ei kuulu kuntoutukseen. Mikäli työtehtävien vaihtaminen ei ole muuten mahdollista, voi täydentää aikaisempia opintoja tai opiskella uuden ammatin.

Ammatillisessa uudelleen koulutuksessa opiskelun on oltava täysipäiväistä. Hyväksyttävät opinnot ovat lähi- tai monimuoto-opintoja. Lähiopinnot ovat päiväopintoja oppilaitoksessa ja niihin liittyviä itsenäisiä tehtäviä sekä mahdollisesti työharjoittelua.

Monimuoto-opinnot ovat joustava opiskelumuoto. Opinnot koostuvat tällöin yhdistelmästä itsenäistä opiskelua ja lähiopetusta oppilaitoksessa. Koulutukseen kuuluu usein oppiminen työn ohella eli työharjoittelu.

Kannattaako ottaa kantaa?

Monet tahtovat pitää urheilun "puhtaana" poliittisista ja yhteiskunnallisista kiistoista, vaikka suuria kisatapahtumia on jo ammoisista ajoista saakka valjastettu politiikan ja propagandanteon välineeksi. Urheilu on merkittävä yhteiskunnallinen toimija, joten myös siltä voidaan odottaa yhteiskuntavastuuta.

Tuomas Ylenius

Polvistuminen kansallislaulun aikana on levinnyt amerikkalaisen jalkapallon puolelta ympäri urheilukentän. Eleellä protestoidaan mustaihoisiin kohdistuvaa poliisiväkivaltaa ja rakenteellista epätasa-arvoa. Kuvassa yliopistosarjassa pelaavan Washington Huskiesin pelaaja. Kuva: Lehtikuva

Suomen jalkapallomaajoukkue matkusti vuoden alussa Qatarin Dohaan pelaamaan harjoitus-turnauksen Viroa ja Ruotsia vastaan. Maajoukkueen media-alustoilla pelaajat kehuiivat vuolaasti harjoitusolosuhteitaan maassa, jonne rakennetaan näyttämöä vuoden 2022 MM-kisoille lähes orjatyövoimalla. Maailman rikkaimpiin valtioihin kuuluva Qatar pitää stadionien rakentamisen parissa urakoivat työläiset epäinhimillisessä asemassa vaarallisen työn, matalien palkkojen ja lähes mahdottomaksi tehdyn irtisanoutumisen ansiosta. Eri arvioiden perusteella 1000–2000 ihmistä on kuollut MM-kisojen rakennustöiden yhteydessä. Lisäksi on paljastunut, että Qatar sai kisaisännöiden kansainväliseltä jalkapalloliitolta Fifalta alunperin laajamittaisen lahjonnan ansiosta.

Suomi ja Ruotsi ovat valtioina vastakohtia kaikelle sille, mitä tämä Qatarin toiminta edustaa. Siitä huolimatta pohjoismaisten oikeusvaltioiden jalkapalloliitot päättivät lähteä

esiintymään mainosmaskotteina virellä ja korruptiolla rakennetulle MM-kisaprojektille. Suomen Palloliiton taholta annettiin selitykseksi, että turnausmatkalla on samalla mahdollisuus tutustua rakennustyömaiden tilanteeseen. Suomi voisi raportoida Fifalle siitä, onko olosuhteissa tapahtunut kehitystä. Meriselityksen riittävydestä voidaan olla montaa mieltä, sillä turnauksen isännät eivät varmasti vie vieraitaan tutustumaan työmaiden kaikista kurjimpiin nurkkauksiin. Poisjäänti olisi ollut Palloliitolta suoraselkämpinen kannanotto.

Urheilija voi vaikuttaa

Kuten Qatar-tapauskin osoittaa, urheilu, politiikka ja yhteiskunta kohtaavat jatkuvasti. Jopa yksittäinen urheilija voi toimia mielipidevaikuttajana. Äärimmäisenä esimerkkinä tästä norsunluurannikkolainen jalkapallotähti **Didier Drogha** oli MM-kisojen 2006 aikaisilla puheillaan suuresti edistämässä maansa sisällissodan päättymistä.

Yhdysvalloissa nykyinen kansakunnan poliittinen kahtiajako heijastuu voimakkaasti myös urheiluun. Kansallislaulu lauletaan aina urheilutapahtumien alkajaisiksi, ja miljoonille katsojille televisioidulla hetkellä on merkittävä patrioottinen lataus. Sen yhteyteen on kuitenkin viime vuosina syntynyt myös näkyvä protestiliike. Kun kaikki muut seisovat laulun ajaksi, lukuisat amerikkalaisurheilijat eri lajeissa ovat ottaneet tavaksi polvistua, millä protestoidaan mustaihoiseen väestöön kohdistuvaa poliisiväkivaltaa ja rakenteellista eriarvoisuutta vastaan. Presidentti **Donald Trump** on tuominut polvistumiseleet useaan otteeseen.

Protestiliike on lähtöisin amerikkalaisen jalkapallon NFL-liigan pelaajista, joista afroamerikkalaiset muodostavat ylivoimaisen enemmistön. Liigan seurojen omistajissa puolestaan on paljon arvoiltaan konservatiivisia henkilöitä. Omistajat pelkäävät menettävänsä sponsoreita ja katsojia, mikäli politiikka sekoittuu peliin. Siksi sikariportaalta kuuluu usein pelaa-

Urheilukalenteri

14.–27.1. Tenniksen Australian avoimet.

3.2. Super Bowl, amerikkalaisen jalkapallon NFL-liigan finaali Atlantassa.

26.1.–2.2. Jääpallon MM-turnaus Ruotsissa.

7.–10.2. Jääkiekon EHT-turnaus Ruotsissa.

jille viesti: "Olkaa hiljaa ja pelatkaa."

Sen sijaan koripalloliiga NBA:ssa suhtautumistapa ympäröivään maailmaan on toisenlainen. Vuonna 2016 liiga siirsi All Star -tapahtumansa pois Pohjois-Carolinasta sen vuoksi, että osavaltion uusi lakimuutos oli seksuaalivähemmistöjä syrjivä. Liiga myös potki joukoistaan pois LA Clippersin omistajan **Donald Sterlingin** tämän rasististen kommenttien vuoksi. NBA:ssa suhtaudutaan myös ylpeydellä siihen, että pelaajat toimivat yhteiskunnallisina äänitorvina. Kun **LeBron James** kritisoi avoimesti Trumpia, sillä on merkitystä, sillä koripallotähdellä on esimerkiksi Twitterissä yli 40 miljoonaa seuraajaa.

NBA:n yhteiskuntavastuullinen toimintatapa antaakin piristävän vaihtoehdon esimerkiksi Fifan läpikorruptoituneelle rahanhimolle.

Arvoja puolustamassa

Suomalaisessa urheilussa vältellään yleensä yhteiskunnallisia kannanottoja leimaantumisen pelossa, mutta toisenlaisiakin esimerkkejä on nähty. Jalkapallon Veikkausliiga ja TPS:n jääkiekkojoukko ovat esiintyneet sosiaalisessa mediassa rohkeasti sateenkaariväreissä seksuaalivähemmistöjen tasa-arvoa tukeakseen. Näitä ulostuloja soisi näkevän useamminkin, sillä tasa-arvon puolesta puhuminen ei ole kannanottona poliittinen, vaan syrjinnän ja eriarvoisuuden vastainen. Eli niiden arvojen mukainen, joiden takana urheilukentän tulisi seistä muutenkin. ■

Jalkapallon pimeällä puolella

Qatarin MM-kisoja rakennetaan orjatyön voimalla.

Teksti: Juha Salonen
Kuva: Lehtikuva

Qatarissa järjestettäviin jalkapalloilun MM-kisoihin on aikaa 4 vuotta. Kun erotuomarin pilli avaa turnauksen, pikkuruinen kansakunta on syytänyt mammuttitapahtumaan lähestulkoon 200 miljardia euroa.

Pelkästään seitsemän upouuden jalkapallostadionin rakentamiseen kuluu 8–10 miljardia euroa. Lisäksi kisoja varten kohennetaan yleistä infrastruktuuria yhteensä 180 miljardilla eurolla.

Hankkeisiin kuuluu muun muassa uuden metrolinjan rakentaminen pääkaupunki Dohaan. Uskottavuutta massiiviseen rakennusohjelmaan tuo

se, että äkkirikkaan öljyvaltion bruttokansantuote on maailman korkein.

Kauttaaltaan ilmastoidut, futuristiset stadionit lupaavat ulkoisesti hohdokkaita kisoja. Samalla Qatarin MM-turnaus saattaa jäädä historiaan eräänä räikeimpänä esimerkkinä 2000-luvulla kiihtyneestä eriarvoistumisesta.

Qatarin siirtotyöläisten oikeusturvaan on kiinnitetty poikkeuksellisen paljon huomiota, eikä syyttä. Massiivinen MM-kisaprojekti on kätkenyt katveeseensa mittavia ihmisoikeuksien rikkomuksia.

Väärinkäytökset alkavat usein lähitömaassa. Moni työnhakija ajautuu velkavankeuteen jo ennen matkalle lähtöään, kun hämävät työnvälitystojat vaativat asiakkailtaan kohtuuttomia välityspalkkioita.

Välittäjälle vuoden palkka

Toimistot vakuuttavat asiakkailleen, että kohdemaan palkka tulee kattamaan matkaan lainatut rahat monin-

kertaisesti. Usein todellisuus rakennustyömailla on toinen.

Qatariin päästyään monet uurastavat nykyaikaiseen orjatyöhön rinnastettavissa oloissa. Heille MM-kisahankkeen massiivisista rahavirroista heruu vain tähteitä, joskus ei sitäkään.

– Joka ainoa työntekijä joutuu maksamaan välittäjälleen ensimmäisen vuoden palkkansa kokonaisuudessaan, vasta toisen vuoden palkan saa tienata itselleen. Tässä en tavannut ainutakaan poikkeusta, Qatarin kisatyömailla vierailuttu Rakennusliiton varapuheenjohtaja **Kyösti Suokas** kertoo.

Kansainvälisen rakennus- ja puuliittojen federaation (BWI) mukaan MM-kisojen suorituspaikkoja rakentaa tällä hetkellä 27 000 siirtotyöläistä. He ovat kotoisin muun muassa Nepalista, Bangladeshista, Pakistanista ja Filippiineiltä, usein äärimmäisen köyhistä oloista.

– Työntekijöiden kesken vallitsee tiukka arvojärjestys. Alinta kastia ovat

nepalilaiset ja bangladeshilaiset, sitten tulevat intialaiset ja filippiiniläiset, Suokas sanoo.

Hän kääntää näkökulman Suomeen. Entä jos tarveharkintaisista työluvista luovuttaisiin kotimaisilla rakennustyömailla kokonaan?

– Itäisen Euroopan maissa ei Suomea kohtaan enää kiinnostusta juurikaan tunneta, sieltä mennään Saksaan, Ranskaan ja Englantiin. Mutta Aasian köyhistä maista tulijoita olisi miljoonittain, eivätkä he lopu kesken.

Yhteensä Qatarin rakennustyömailla työskentelee 1,7 miljoonan siirtotyöläisen joukko. He elävät täysin erilaisessa todellisuudessa kuin maan 300 000 asukkaan kantaväestö.

Kafala rajoittaa oikeuksia

Qatarissa työläisten oikeuksia rajataan Lähi-idän maille tyypillisen, pahamaineisen kafala-järjestelmän avulla. Tämä mahdollistaa suoranaisten mielivallan harjoittamisen työmailla.

Siirtotyöläisten passeja on takavarikoitu, työsopimuksia ”neuvoteltu” alkuperäistä huonommille ehdoille ja palkkoja jätetty maksamatta.

– Useat palkkasaataviin ja työläisten oikeuksiin liittyvät tapaukset ovat ratkenneet, kun BWI on vienyt ne työ- ja sosiaaliministeriön käsiteltäväksi. Ongelmia syntyy etenkin silloin, kun yritykset tekevät konkurssin tai niillä on taloudellisia vaikeuksia, BWI:n projektipäällikkö **Jin Sook Lee** kertoo.

Työntekijöiden kohtelua on parannettu tekemällä nimellisiä parannuksia. Ainakin periaatteellisella tasolla hallitus on suhtautunut suopeasti erimielisyyksiä ja riita-asioita käsittelevien komiteoiden perustamiseen.

Uudistuksia odoteltaessa rakennuskohteissa paiskitaan kuutena päivänä viikossa kymmenen tunnin työrupeamia. Tavallisen duunarin käteen jää Suokkaan mukaan euron verran tunnissa, eli pyöreästi 240 euroa kuussa. Joskus huomattavasti vähemmän.

Vaikka majoitusolot ja elintarvikehuolto olivat ainakin Suokkaan näkemällä työmaalla kohtuullisia, on siirtotyöläisen arki henkisesti ja fyysisesti kuluttavaa.

– He viettävät 2 vuotta vailla lomiam, perhettään näkemättä. Alkoholi on Qatarissa kielletty, mutta silti juopotelu aiheuttaa paljon ongelmia siirtotyöläisten keskuudessa. Heidän elämänsä on tosi raskasta ja yksinäistä, Suokas kuvailee.

Armottomat työolot

Pelkästään Qatarin ilmasto asettaa ihmisen fysiikan armottomaan testiin. Kesällä lämpötilat nousevat jopa 50 asteeseen, minkä vuoksi tuleva MM-turnaus siirrettiin aivan poikkeuksellisesti marraskuuhun jolloin lämpötilat ovat inhimillisemmät.

– 10 tuntia kuumassa pätsissä vie mehut kenestä tahansa ihmisestä. Työmatkat rakennuksille ovat usein reilun tunnin mittaisia ja ne tehdään tulikumissa busseissa. Ihmiset näännyvät, Suokas kuvailee.

Tarkastusmatkat kuuluvat Kansainvälisten edunvalvontajärjestöjen toimenkuvaan. Niiden kuluessa tutustutaan työläisten oloihin, mutta myös kisajärjestäjien ja rakennusurakoitsijoiden edustajiin.

– MM-kisojen järjestelykomitea on tehnyt lukuisia aloitteita, joilla työmaiden ja majoituksen turva- ja terveystyöjärjestelyitä on pyritty parantamaan, Jin Sook Lee sanoo.

Hänen mukaansa puutteita on silti edelleenkin, erityisesti kun Qatarin rakennushankkeita tarkastellaan kokonaisuutena. Jin Sook Lee pitää tärkeänä, että työoloihin liittyvät käytännöt yhdenmukaistetaan.

– Olisi tärkeää saada rakennusalalle yhteinen normisto. Yhteisesti hyväksytyt standardit takaisivat kaikille työ- ja ihmisoikeudet riippumatta siitä, minkälaista sosiaalista vastuunkantoa eri yritykset harrastavat, hän tiivistää. ■

Kafala-systeemi elää ja voi hyvin

SIIRTOTYÖLÄISTEN oikeudet nytkähtivät hieman lähemmäs kansainvälisiä mittapuita, kun Qatarin hallitus poisti kesällä maastapoistumislupaa koskeneen vaatimuksen.

Sääntö kuului siirtotyöläisten oikeuksia rajaavan kafala-järjestelmän piiriin. Sen perusteella siirtotyöläisillä ei ole ollut subjektiivista oikeutta lähteä maasta sopimuskautensa kuluessa.

Uudistus ei tosin koske kaikkia Qatarissa työskenteleviä ulkomaalaisia, rakennustyöläisiä kylläkin.

– Tämä on ollut merkittävin yksittäinen muutos, mutta suuria ongelmia on edelleenkin. Ei voi sanoa, että kafala-järjestelmä olisi mihinkään poistunut, Amnesty Internationalin asiantuntija **Anu Tuukkanen** arvioi.

Eryityisesti hän mainitsee työnantajien yksinoikeuden päättää, saako työntekijä vaihtaa työnantajaa vai ei. Käytäntö on edelleen voimassa ja voi hyvin.

Qatar liittyi kesällä YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevaan yleissopimukseen, joka tunnustaa muun muassa yksilöiden sananvapauden sekä oikeuden harjoittaa yhdistys- ja ammattiyhdistystoimintaa.

– Tosin hallitus teki tähän raskaita varauksia. Esimerkiksi ammattiyhdistystoiminta kiellettiin siirtotyöläisiltä, jotka ehkä sitä eniten kaipaavat.

Tuukkanen mukaan siirtotyöläisten onnettomuuksia tai kuolemantapauksia ei tilastoida tai tutkita asianmukaisesti.

– Human Rights Watchin mukaan uhreille ei tehdä ruumiinavauksia eikä todeta kuolinsyitä. Usein pyritään vain todistelemaan, että kuolemat eivät johtuneet ainakaan olosuhteista, hän sanoo.

Peruskurssi

Oulu
11.-13.3. & 8.-9.4.
haku päättyy 15.2.

Vantaa
15.-17.4. & 6.-7.5.
haku päättyy 22.3.

Jatkokurssi

Jyväskylä
23.-25.4. & 13.-15.5.
haku päättyy 14.

Hakemukset

rakennusliitto.fi/koulutus
koulutus@rakennusliitto.fi
Rakennusliitto, koulutus,
PL 307, 00531 Helsinki

Lisätiedot
0207743076

#RLkoulutus

Petrus Schroderuksen esiintyminen veti Rotuaarin lavan edustan täyteen yleisöä.

Jouluperinteet kehystivät YKV-tapahtumaa

Rakentavaa joulua -tapahtuma keräsi reilut 1 500 kävijää Oulun Rotuaarille.

Jukka Nissinen

Emme ole millään viekkaudella emmekä vääryydellä tulleet teidän huoneeseenne, totesivat Rajakylän tiernatyöt Tiernatorin avajaisissa lauantaina 15. joulukuuta.

Samaa voi sanoa Rakennusliiton Oulun aluejärjestöstä, joka oli pystytännyt Rotuaarin lavan edustalle Rakentavaa joulua -toimintateltan 15 talokoolaisen voimin. Tarjolla oli herne-rokkaa ja mehua, ilmapalloja lapsille

sekä muuta perinteistä jakotavaraa, kuten kangaskasseja, turvaliivejä, jääskrapoja ja parkkikiekkoja. Kinkkuarvonta kiinnosti etenkin vanhempaa väkeä.

– Me rakentajat olemme yhteiskunnallisesti tärkeässä roolissa. Teemme ihmisille muun muassa koteja, kouluja ja työpaikkoja, Rakennusliiton hallituksen jäsen, rakennusmies **Mika Hast** totesi avauspuheenvuorossaan.

Hast kertoi yleisölle Rakennusliiton toiminnasta ja muistutti äänestämisen tärkeydestä. Tänä vuonna on kahdet vaalit, eduskuntavaalit maaliskuussa ja EU-vaalit toukokuussa.

– Toivon, että kaikki äänestävät ja tukevat itselleen sopivia ehdokkaita vaaleissa.

Rakentavaa joulua -tapahtuma kuului Rakennusliiton yhteiskunnalli-

sen vaikuttamisen (YKV) tilaisuuksien ketjuun. Rotuaarin tapahtuman yhtenä pääpuuhamiehenä on ollut osasto 102:n, Oulun maalarit ja mattomiehet, puheenjohtaja ja aluehallituksen jäsen **Mika Yli-Suvanto**.

– Tämä on hyvä tapa toimia. Tapah-tumia kannattaa järjestää yhdessä isolla porukalla eikä vain yhden osaston voimin. Saamme tällä tavalla enemmän näkyvyyttä.

Yhteistyö ei jäänyt pelkästään aluejärjestön touhuiluksi. Rotuaarin tapahtumia pyörittävä Oulun Liikekeskus ry:n Tiernatori lähti mielellään yhteistyöhön mukaan, kun Rakentavaa joulua -tapahtuma järjestettiin sopivasti Tiernatorin avajaislauantaina. Rakentavaan jouluaan oli tilattu oululainen kuuluisuus, tenori **Petrus Schroderus** ja pianotaiteilija **Jouni Somerto**.

– Kun Schroderus esiintyy Oulussa, esiintymissalit ovat aina täynnä. Porukka tulee katsomaan häntä ja voimme siinä samalla esitellä omaa toimintaamme. Herne-rokka ja kinkkuarvonta vetävät myös ihmisiä paikalle, Yli-Suvanto totesi.

Tiernatorin avajaisiin osallistui reilut 1 500 ihmistä. Hernekeittoa upposi yleisöön 550 lautaseillisen verran. Yli-Suvannon mukaan palaute oli erittäin positiivista.

– Kokoomuksen vaalimateriaalia jakanut mies kysyi minulta, että pitääkö vaihtaa liittoa, kun on näin hyvä meininki, Yli-Suvanto nauroi.

Oululaisia rakentajia työllistävät alkuvuodesta erilaiset vaalitouhut. Päällimmäisenä on liittokokousvaalit, jotka käydään helmi–maaliskuun vaihteessa.

Oulun aluejärjestön porukka talkoili Rakentavaa joulua -tapahtuman. Työn touhussa Mia Putaala (vas.), Mika Yli-Suvanto ja Terhi Tolvanen.

Kinkkuarvonta kiinnosti etenkin vanhempaa väkeä.

– Meillä on vanhojen tekijöiden lisäksi hyviä uusia ehdokkaita, Yli-Suvanto sanoi.

Samalla on käynnistely eduskuntavaalikampanjaa, sillä muhoslainen timpuri **Veli Paasimaa** on ehdolla Oulun vaalipiirissä.

Oulun maalareilla on ensi kesänä 120-vuotisjuhlat. Samaan yhteyteen järjestetään maalareiden kesäpäivät.

– Saadaan lyötyä 2 karpästä yhdellä iskulla, Yli-Suvanto toivottaa maalarit ja lattianpäällystäjät tervetulleiksi Oulun Edeniin kesäkuun alussa.

Aikuisopiskelijat eivät näy liiton tutkassa

Rotuaarin tapahtuman talkooväessä oli viime kesänä YTK:sta oikeaan ammattiliittoon tullut **Mia Putaala**.

– Valmistuin Haukiputaan OSAO:lta sisustajaksi huhtikuussa. Sisustajan tutkintoon kuuluvat myös maalaus- ja päällystystyöt, Putaala kertoi.

Putaalalla on takanaan 18 vuoden työura erilaisissa työtehtävissä kaupan alalla.

– Halusin sellaisen ammatin, jossa näkyy oman käden jälki. Olen tykännyt maalarin työstä.

Aikuisopiskelijat ovat Rakennusliiton kannalta hankalia tavoitettavia. Putaalan mielestä opiskelijoiden löytämiseksi olisi tehtävä enemmän töitä.

Tiernatorin tapahtuma oli Putaalalle uusi kokemus.

– Minusta on mukava kokeilla uusia juttuja. Tykkään olla tekemisissä ihmisten kanssa ja touhuta porukan kanssa. Tämä oli mukava päivä. Ihmiset olivat hyvällä joulumielellä liikkeellä.

Putaala on jo houkuttellut uusia jäseniä liittoon.

– Mia Putaala houkutteli heti osaston syykokouksen jälkeen yhden uuden jäsenen työmaaltaan, Mika Yli-Suvanto kehaisi. ■

Flippie-tonttu kyseli joululahjatoiveita tulevaisuuden rakentajilta.

Oululaisia rakentajia työllistävät alkuvuodesta erilaiset vaalitouhut.

MEILLE ON TÄRKEÄÄ, ETTÄ PERHEENJÄSENET VIETTÄVÄT AIKAA YHDESSÄ.

HAKU KESÄN PERHEJAKSOILLE NYT KÄYNNISSÄ!

1. ASKEL ENSIMMÄINEN ASKEL

PHT

Löydä liikunnan ilo ja uusi suunta perheen elämäntavoille!

Yhdessäolo ja aktiiviset elämäykset edistävät lapsiperheiden kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Perheiden 1. askel -hyvinvointijaksolta saatte työkaluja ja tukea parempaan arkeen.

Tutustu ja hae jaksolle osoitteessa pht.fi

Kulttuuri

Viiltävä raportti Nyky-Suomen vammaisten hoidosta

Sateenkaaren tällä puolen.
Christina af Hällström. Atrain & nord.

Karri Hovi

JOPA TÄNNE pohjoismaiseen Hyvinvointi-Suomeen syntynyt ihminen joutuu ajoittain kohtaamaan asioita, jotka kokee epäoikeudenmukaisiksi. Vääryyttä vastaan on toki taisteltava kaikin mahdollisin keinoin ja yksi näistä on saattaa karut kokemukset kirjalliseen muotoon.

Näin on tehnyt vaikeavammaisen pojan äiti, erikoissairaanhoitaja **Christina af Hällström**. Hänen tuore dokumenttiteoksensa *Sateenkaaren tällä puolen* kuvaa ankaran totuudenmukaisesti niitä vaikeuksia, joita ihmisarvoisen elämän järjestäminen vammaiselle tuottaa tämän päivän Suomessa.

Kirjoittajan poika oli päätyneet vaikeiden liikkumista ja puhekykyä rajoittavien synnynnäisten vammojensa johdosta asukkaaksi Espoossa toimivaan Sinitaivas-nimiseen vammaisten asumispalveluyksikköön.

Arkea pyöritettiin tai yritettiin ainakin pyörittää Vammaispalvelut Oy:n henkilökunnan toimesta. Aikaisemmin säätöinäkin toiminut firma oli Espoon kaupungin palkkaama ja voiton maksimointi oli toki suotavaa.

Vanhustemme hoidosta tutut epäkohdat vaikuttavat myös vammaisten hoitopuolella. Avustajilla ja hoitajilla ei aina ammattitaito riitä ja liksa kiinnostaa enemmän kuin vaativat asiakkaat. Liian vähällä porukalla toiminnasta ei tule mitään ja asiakkaiden puolta pitävät työntekijät vaihtavat pikaisesti työnantajaa.

Onneksi epäkohdat nykyään sentään tiedostetaan ja niistä kohistaankin lehtien palstoilla ainakin silloin tällöin. Näistä vaikeiden asioiden päivänvaloon nostamisista kuulunee kiitos aktiivisille omaisille, mutta miten menee niillä, joilla sukulaisia ei ole.

Kirjaa lukiessani ihmettelin, että miksi varsinkin asioista päättävien joukkoon on hakeutunut melko paljonkin sellaisia henkilöitä, joita eivät apua tarvitsevien murheet paljon liikuta. Hyväveli- ja -sisarjärjestelyt ovat

voimissaan ja pääasiana tuntuu olevan oman edun ja mukavan aseman vaaliminen. Takavuosina sattunutta nuoren **Erika**-tytön tapausta tuodaan myös esiin ääriesimerkkinä tapauksesta, jonka allekirjoittaneenkin mielestä pitäisi olla täysin mahdoton 2000-luvun Euro-Suomessa.

Vastaavaan lopputulokseen, eli jonkun heikossa asemassa olevan suojatoman ihmisen kuolemaan päätyneitä murhenäytelmiä löytyy kirjan mukaan myös vammaisten ihmisten keskuudesta. Moiset kyettäisiin lähes varmasti estämään, kunhan jokainen asiasta vastuussa oleva taho oikeasti hoitaisi hommansa, eli sen mistä palkkansakin nostavat.

Kirjan lukeminen ei ollut helppo homma, teksti oli usein liiankin raskasta ja synkkää. Onneksi loppua kohden asiat tuntuivat järjestyvän ja elämä voiti sittenkin. Tavallisesti hyvän romaanin parissa tulee rentouduttua, mutta tässä tapauksessa enempi suututti ja suretti asioiden nykytila. Omakohtaisiakin kokemuksia heikompiosaisten kohtelusta kun sattuu olemaan.

Muistuu mieleeni työkomennus Kellokosken psykiatrisessa sairaalassa, jossa ei välitetty korjauttaa selviäkään rakennusten kulumia ja vaarallisia vikoja. Ei paljon kiinnostanut asioista päättävää tahoja yhden rakennuksen kuudennen (ja varmaan muidenkin kerrosten) lahot ikkunoiden puitteet, joissa lasit olivat lähes irtoamisasteessa. Toivottavasti ovat pysyneet paikallaan.

On kummallista, että huolimatta tuntuista ja jokaista kansalaista koskevasta veroista, eivät Suomen kaupungit ja kunnat vaan tunnu saavan näitä perusjuttuja edes välttävästi kuntoon. Aina ostetaan palvelut sieltä mistä ne halvimalla irtoavat.

Kirja kannattaa lukea, jos olet kiinnostunut siitä, miten asioita todella hoidetaan nyky-Suomessa. ■

KIITÄMME: Painavaa tekstiä tärkeästä asiasta. Reippaan kantaaottavaa otetta.

MOITIMME: Paikoitellen synkistellään liikaakin. Asioiden nykytilaa Suomenmaassa.

LIITTOVAALIEHDOKAS!

TEE ITSESTÄSI ESITTELYVIDEO, JAA SE MEILLE JA VOIT VOITAA LAADUKKAAN TYÖKALUPAKETIN!

Videon muoto on vapaa, mutta se saa kestää enintään yhden minuutin. Lyhyestä virsi kaunis.

- 1] Esittele itsesi. Kerro nimesi, ikäsi, missä päin Suomea asut sekä osastosi numero.
- 2] Kerro itsestäsi jotain persoonallista. Mitä harrastat, mistä asioista pidät. Me äänestämme ihmistä!
- 3] Perustele, miksi juuri sinut pitäisi valita edustajaksi Rakennusliiton vuoden 2019 liittokokoukseen.
- 4] Kannusta ihmisiä äänestämään ja vaikuttamaan! Liittokokous on Rakennusliiton tärkein tapahtuma.

Siellä päätetään suunta neljälle seuraavalle vuodelle.

- 5] Lataa video käyttämäsi palveluun, kuten GoogleDriveen, OneDriveen tai YouTubeen ja jaa linkki sähköpostiosoitteeseen videokaba@rakennusliitto.fi

- 6] Kun lataamme videosi someen, mainosta sitä tutuille ja tuntemattomille.

Tuomaristo valitsee viisi parasta videota, jotka esitetään liittokokouksessa. Liittokeskusedustajat äänestävät voittajan. Kaikki viisi ehdokasta saavat työkalupalkinnot.

KISA ALKAA 14.1.2019 JA PÄÄTTYY 18.2.2019.

Rakennusliitto
#työtajaturvaa

Tapahtumat

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettävässä kuussa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: ilmoitukset@rakennusliitto.fi

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi!

Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia. Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

Ammattiosastojen kevätkokoukset

Viimeistään maaliskuun viimeisenä päivänä pidettävässä osaston kevätkokouksessa:

- käsitellään hallituksen laatima toiminta- ja tilikertomus edelliseltä kalenterivuodelta;
- käsitellään toiminnantarkastajan lausunto;
- päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä;
- päätetään mahdollisista muista esille tulevista asioista.

TAPAHTUMAT

Turun rakennusveteraanit

Kevään kokoukset maanantaisin klo 10, Turun aluetoimisto, Uuden maankatu 6a, Turku. Seuraavasti: 21.1., 11.2., 11.3., 8.4., 13.5. Tilaisuuk- sissa kahvitarjoilu. Tervetuloa sankoin joukoin mukaan!

Os. 006, Uudenmaan torninosturinkuljettajat ja -asentajat

Kevätkokous la 2.2. klo 17, Puistokul- man takkahuone, Talkootie 4, Van- taa. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 041, Seinäjoki

Kuukausikokous ke 13.2. klo 19, osas- ton toimisto, Vapaudentie 32–34 B, Seinäjoki. Käsitellään esille tulevat asiat.
Hallitus

Os. 060, Kouvola

Toimihenkilöt 2019. Puheenjohtaja Mika Nikkanen p. 040 849 9499, sih- teeri Raimo Markkanen p. 040 741 9051, taloudenhoitaja Markku Voima- nen p. 040 044 9666, rantapaikanhoi- taja Sami Holopainen p. 040 773 5390. **Veteraanikerho kokoontuu** joka kuu- kauden ensimmäinen torstai klo 10 osaston toimistolla. Kokoontumisia ei ole kesä–elokuussa. Osaston veteraa- nit tervetuloa mukaan toimintaan!
Osaston kotisivuilla lisää tietoa tapahtumista ym.:
www.rakennusliittoosasto60.fi.
Hallitus

Os. 056, Salo

Kulttuurina. Teatterimatka la 16.3. Tampereen Työvänteatterin esityk- seen Vanhoja poikia, Junnu Vainion lauluja. Rooleissa: Esko Roine, Taneli Mäkelä, Puntti Valtonen, Tuomas Uu- sitalo. Esitys alkaa klo 13. Kuljetus lähtee klo 9.45 Salon torilta ja paluu noin klo 19. Paikkoja varattu 25 kpl. Puoliso/ystävä mukaan. Matkan hinta 25 €/hlö. Ilmoittautumiset viimeistään to 14.2., Ari p. 041 444 2077. Maksu myös viimeistään to 14.2. osaston ti- lille FI49 5410 6440 0115 00.
Hallitus

Os. 074, Valkeakoski

Kevätkokous ti 12.2. klo 19 Kerho- maja, Kerhomajankatu 1, Valkea- koski. Esillä sääntöjen määräämät asiat.
Hallitus

Os. 131, Rovaniemi

Perhetapaaminen la 2.2. klo 12, Rovaniemen HopLop, Napapiirintie 14, Rovaniemi. Osasto tarjoaa alle 18-vuotiaille lapsille: sisäänpääsyn, mehun, jäätelön ja sipsit. Huoltajalle tarjotaan pullakahvit. Mukaan mah- tuu 30 ensimmäistä lasta ja heidän huoltajaansa. Omatila varattu kol- meksi tunniksi. Tarjoilujen vuoksi il- moittautumiset viimeistään ke 30.1., Mette Nissinen p. 050 338 6434. Myös osaston kotisivujen kautta voi ilmoit- tautua sähköisesti. Tapahtumakent- tään: HopLop 18, lisätietoja kenttään: osallistujien nimet ja iät. Alle 18-vuo- tiaalle on oltava huoltaja mukana! Lisätietoja: Harri Anttila p. 040 509 4328. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 349, Matinkylä

Kuukausikokous ma 11.2. klo 18, Ma- tinkylän Pirtti, Keskiväivänkuja 4, Es- poo. Käsitellään esille tulevat asiat.
Hallitus

Os. 608, Tampereen muurarit

Muurarien talvipäivät 23.–24.2., ho- telli Korpilampi, Korpilammentie 5, Espoo. Ilmoittautumiset viimeistään ke 23.1., Pertti Salo p. 040 729 7989.
Hallitus

KUOLLEITA

Sartesuo Matti Sakari

Osastomme pitkäaikainen jäsen Matti Sakari Sartesuo kuoli 9.12.2018. Hän oli syntynyt 14.1.1950 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 24.2.1986. Muistoa kunnioittaen Os. 104, Helsingin asfalttimiehet ja bitumieristäjät

SAARROT

RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT

Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä <http://rakennusliitto.fi/saarrot>

VOIMASSAOLEVAT SAARROT 27.12.2018:

- ACC Law Oy
- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alina Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- Anesko Oy
- Artexx
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- BCA Group Oy
- Betamer Eesti Oü
- Bluescreen Oü
- Budtek Sp. o.o.
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- CNS Services Oy
- Dedas Oü
- DED Kompanii Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- DPNB Group Oü
- Duramek Oy
- Edinet Partner Oü
- Edmonton Oü
- EE Ranakam Oy
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Eikner Oü
- E-K Prof.com Oy
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Oü
- Erante Project Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes (19.11.2013 alk. Oy ELDAIT Ab)
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU PM-BUD
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalauk ja Målning Ky
- FR-Yhtiöt Oy
- Garantmeister Oü
- Goldspirit Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Hansa Meistrimehed Oü
- Harald Rentopower Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmholt Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone Suvireta
- Kalma Ehitus Oü
- Kamu-Adma Project Oy
- Katana serviss
- Keskustan Talaxi & Tar Oy
- Kirvesmies Oü
- Kobolt 9 Oy
- Kortek RE Oü
- KVD Systems Oü
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Oü
- Meticon Oy
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. o.o.
- MKJ Yhtiöt Oy
- Montevista Oü
- MTA Rakennus Oy
- MT Project Oy
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Narova Oy
- Navero Oy
- Nordic Manager Oü
- NRT Rakennus Ryhmä Oü

- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- Oravapoisid Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Polygon Finland Oy (hakusaarto)
- Porin NRT Oy
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Primekss SIA
- Primekss Suomi Oy
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Purku ja Tasoite Pichon Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakennus MK Oü
- Rakennus Nordblue Oy
- Rakso Oü
- Reval Oü
- Ravent Team Oü
- Ready and Go Consulting Oy
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Riaboshapka Dmytro tmi
- Rimatex Oy
- Rislem Oy
- Roiha Oy
- RRA Palvelut Oü
- Sarikas Oü
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- SDD Company Oy
- SGT Group Oü
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Sloor Oü
- Slovax r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd

- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- TPA Palvelut Oy
- Tradeva UAB
- Treeplex Oy
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü
- Tuotanto Vainio Ky
- Täpsi Team Oy
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oü
- Vaasan teollisuusmaalaus Oy
- Vahotek Oy
- Vartix
- Venestail Oy
- Ventago Oü
- Vestkran Kranutleie & Byggmontering AS
- Vimeco Oy
- VR Track Oy (hakusaarto)
- Winslan Oü
- XRX Ehitus Oü

KURSSEJA JA KOULUTUSTA

TALOTEKNIikka-ALAN URAKKALASKENTAKURSSI Pohjanmaa

Aika: la 2.2., alkamisaika selviää myöhemmin.
Paikka: Pohjanmaan aluetoimisto, Pitkäkatu 43, Vaasa

Kouluttajana toimii neuvottelupäällikkö, sopimuslavastaava Kimmo Palonen.

Ilmoittautuneille lähetetään tarkempaa tietoa osallistujamäärän selvittyä.

Ilmoittautumiset viimeistään pe 25.1., Pasi Penttilä p. 040 706 7638 tai pasi.penttila@rakennusliitto.fi.

LOMIA

LIITON VETERAANILOMAT 2019

Rakennusliitto järjestää vuoden 2019 aikana kolme (3) viikon mittaista veteraanien lomaviikkoa 50-hengen suuruiselle ryhmälle. Lomat järjestetään Härmän Kylpylässä ja Kylpylähotelli Päiväkumussa.

Lomat on tarkoitettu vapaajäsenyyden saavuttaneille yli 30 vuotta jäseninä olleille eläkkeellä oleville jäsenille, jotka eivät aiemmin ole vastaavaa lomaa käyttäneet. Lomat sisältävät täysihoidon. Lomaa voit hakea soittamalla lomavastaavalle tai lähettämällä hänelle vapaamuotoisen hakemuksen joko postitse tai sähköpostilla.

Hyväksytyille lomalaisille lähetetään kutsukirje noin kuukautta ennen lomaa.

Hakemus osoitteella:
 Rakennusliitto/lomavastaava
 PL 307
 00531 Helsinki
 p. 020 774 3012
carita.vuorenmaa@rakennusliitto.fi

Kylpyhotelli Päiväkumpu, Lohja 30.3.–5.4.2019
 Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 462 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.
Hakuaika päättyy 15.2.2019.

Härmän kylpylä, Kauhava 22.–28.4.2019
 Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 345 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.
Hakuaika päättyy 8.3.2019.

Härmän Kylpylä, Kauhava 2.–8.9.2019
 Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 345 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.
Hakuaika päättyy 19.7.2019.

Kolme tapaa päivittää yhteystiedot:

- pääset kätevästi päivittämään tietojasi mihin vuorokauden aikaan tahansa liiton kotisivuilla olevan **eAsiointin** kautta
- ilmoittamalla uusista yhteystiedoista s-postitse osoitteeseen **asiakirjat@rakennusliitto.fi**
- soittamalla jäsenrekisterin palvelunumeroon p. **020 690 231** ma–pe klo 9–15

Yhteystiedot kannattaa pitää ajan tasalla, jotta saat heti tiedon tärkeistä ajankohtaisista asioista ja parhaan mahdollisen hyödyn Rakennusliiton jäsenyydestä.

Rakennusliitto ry

Siltasaarekatu 4, PL 307, 00531 Helsinki
Vaihe: 020 774 003
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Keskustoimisto avoinna:

ma-to 8.30–16.00
pe 8.30–15.30

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Skannauskeskus
PL 134, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat 020 690 231
Työnantajatililykset 020 774 3344
Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250
Palveluaika ma–pe 9.00–15.00
Työehtoasiat 020 690 232
Palveluaika ma–to 9.00–16.00
pe 9.00–15.30

Poikkeavat aukioloajat löytyvät Rakennusliiton kotisivuilta.

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soittaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkko-
maksun verran ja matkapuhelimesta soittaessa
matkapuhelinmaksun verran.

ALUETOIMISTOT

Toimistot avoinna: avoinna vain maanantaisin 8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna: ma–to 8.30–16.30 ja pe 8.30–15.30

Toiminta-alueet:

ETELÄINEN

UUDENMAAN ALUETOIMISTO
Siltasaarekatu 4
00530 Helsinki

Lahden toimisto
Hämeenkatu 32
15140 Lahti

ITÄINEN

ITÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO
Kirkkokatu 1
70100 Kuopio

Joensuun toimisto
Torikatu 30
80100 Joensuu

Mikkelin toimisto
Vuorikatu 11 A 6
50100 Mikkeli

KESKI-SUOMEN ALUETOIMISTO
Yrjönkatu 30
40100 Jyväskylä

KYMEN ALUETOIMISTO

Kouvolankatu 18
45100 Kouvola

LÄNTINEN

HÄMEEN ALUETOIMISTO
Tampereen toimisto
Kihlmaninraitti 1 D
33100 Tampere

Hämeenlinnan toimisto
Birger Jaarlin katu 18 B
13100 Hämeenlinna

SATAKUNNAN ALUETOIMISTO
Liisankatu 18
28100 Pori

TURUN ALUETOIMISTO
Uudenmaankatu 6 a
20500 Turku

POHJOINEN

KAINUUN ALUETOIMISTO
Pohjolankatu 28 A
87100 Kajaani

LAPIN ALUETOIMISTO
Kemin toimisto
Keskuspuistokatu 50
94100 Kemi

Rovaniemen toimisto
Maakuntakatu 15
96100 Rovaniemi

OULUN ALUETOIMISTO
Rautatienkatu 40
90120 Oulu

POHJANMAAN ALUETOIMISTO
Pitkäkatu 43
65100 Vaasa

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemassa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinä Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta.

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplikt eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor.

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN

ANMÄLAN OM BEFRIELSE FRÅN MEDLEMSAVGIFT

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / ARBETSLÖS (inte rätt till inkomstdagpenning)

SAIRAS / SJUK

OPISKELIJA / STUDERANDE

ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT

ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG

ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG

HOITOVAPAALLA / VÅRDLEDIG

OMAIHOITAJANA / NÄRSTÅENDEVÅRDARE

MUU SYY _____ / ANNAN ORSAK _____

Päiväys / Datum _____

Allekirjoitus / Underteckning _____

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNESVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi–maaliskuu, huhti–kesäkuu, heinä–syyskuu, loka–joulukuu)
PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari–mars, april–juni, juli–september, oktober–december)
RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGOR TILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134,70101 Kuopio.

Rakennusalan työttömyyskassa tiedottaa: Muistilista työttömyyspäivärahan hakemiseen

Aktiivimalli

Aktiivimalli tiivistettynä: Työttömyysturvaa leikataan 4,65 prosentilla, jos työttömyysaikana ei ole vaadittavaa aktiivisuutta. Aktiivisuutta tarkastellaan 65 työttömyysturvan maksupäivän ajalta, ja mahdollinen alenema toteutetaan seuraavan 65 maksupäivän jaksolla. Lainsäätäjät velvoittaa työttömyyskassaa seuraamaan aktiivisuutta.

Aktiivisuusedellytys täyttyy, jos 65 maksupäivän aikana on

- palkkatyössä vähintään 18 tuntia
- 5 päivää työllistymistä edistävissä palvelussa
- saanut tuloa yritystoiminnasta vähintään 23 prosenttia yrittäjän työssäoloahtoon luettavasta työtulosta (2018: 241,04 euroa)

Ensimmäinen tarkastelujakso alkaa ensimmäisestä maksetusta päivärahapäivästä, joten ensimmäinen mahdollinen alenema voi

tulla, kun on maksettu 65 päivää. Samalla alkaa uusi 65 päivän tarkastelujakso.

Tarkastelujakso alkaa alusta myös silloin, kun työssäoloahtoa täyttyy tai työllistymisen takia etuutta ei makseta. Samalla päiväraha palautuu normaalitasolle, vaikka sitä olisi edellisellä tarkastelujaksolla maksettu alennettuna.

Aktiivisuutta ei seurata, jos

- sinulle maksetaan työkyvyttömyyden tai vamman perusteella myönnettävää etuutta
- toimit omais- tai perhehoitajana
- odotat työkyvyttömyyseläkepäätöstä eläkeyhtiöstä
- yhdenjaksoinen työttömyyspäivärahan saantisi kokoaikaisen lomautuksen tai lyhennetyt työviikon perusteella kestää alle 65 maksupäivää

Huomioithan että kassalla tulee olla vapautusta varten dokumentaatio vapautuksen syystä.

Omapastuu

Omapastuu-aika on 5 päivää. Omapastuuta ei kuitenkaan aseteta edelleenkaan kuin keran vuodessa eli jos työssäoloahtoa täyttyy vuoden sisällä, ei tule uutta 5 päivän omapastuu-aikaa.

Liikkuvuusavustus

Vuonna 2018 alkavaan työsuhteeseen liikkuvuusavustusta voi hakea myös jälkikäteen, mutta viimeistään 3 kuukauden kuluttua työsuhteen alkupäivästä. Lakimuutoksen myötä liikkuvuusavustus voidaan myöntää myös työhön liittyvän koulutuksen ajalle, jos koulutukseen osallistuminen on edellytyksenä työsuhteen alkamiselle ja muut liikkuvuusavustuksen saamisen ehdot täyttyvät. Liikkuvuusavustusta voi saada myös osa-aikatyöhön, jossa työtunteja on vähemmän kuin 18 viikossa. Osa-aikatyön aikana liikkuvuusavustusta maksetaan vain työpäiville.

Liikkuvuusavustusta on mahdollista myöntää

tää korotettuna. Lapsikorotus myönnetään kuten työttömyysturvassa. Lisäksi liikkuvuusavustukseen voi saada erillisen korotusosan, jos työmatka on yli 200 kilometriä. Ilman korotusta liikkuvuusavustus on suuruudeltaan peruspäivärahan suuruinen eli 32,40€/pv. Liikkuvuusavustus on verotettavaa tuloa.

Ansiopäivärahan saajille liikkuvuusavustuksen maksaa työttömyyskassa, peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea saaville Kela.

Yritystoiminta

Vuonna 2018 työttömän työnhakijan aloittaman yritystoiminnan päätoimisuutta ei tutkita ensimmäisen 4 kuukauden aikana. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että 4 ensimmäistä yrittäjäkuukautta voi saada ansiopäivärahaa riippumatta yritystoiminnan luonteesta. Yritystulo sovitellaan, ja yritystoiminnan aloittamisesta tulee aina ilmoittaa TE-toimistoon heti sen alkaessa. ■

Byggbranschens arbetslöshetskassa informerar: Minneslista för hur du ansöker om arbetslöshetsdagpenning

Aktiveringsmodellen

Aktiveringsmodellen i sammandrag: Arbetslöshetsskyddet skärs ner med 4,65 procent, om du under den tid du är arbetslös inte uppvisar den aktivitet som krävs. Aktiviteten granskas för en period på 65 betalningsdagar och den eventuella sänkningen genomförs under följande 65 dagars period. Lagstiftaren förpliktar arbetslöshetskassan att följa med aktiviteten.

Kravet på aktivitet uppfylls om du under 65 betalningsdagar har

- varit i lönearbete i minst 18 timmar
- varit i sysselsättningsfrämjande tjänst i 5 dagar
- fått inkomst från företagareverksamhet till ett belopp som utgör minst 23 procent av den arbetsinkomst som räknas in i företagarens arbetsvillkor (2018: 241,04 euro)

Den första granskningsperioden börjar första dagen då dagpenning har betalats ut, så den första möjliga sänkningen kan komma, när du fått dagpenning i 65 dagar. Samtidigt

börjar en ny granskningsperiod på 65 dagar. Granskningsperioden börjar på nytt också då arbetsvillkoret uppfylls eller då förmån inte betalas för att du har fått arbete. Samtidigt återgår dagpenningen till normal nivå, även om den har betalats sänkt under föregående granskningsperiod.

Aktiviteten följs inte om

- du får förmån på grund av invaliditet eller skada
- du fungerar som närstående- eller familjevårdare
- du väntar på beslut om invalidpension från pensionsbolag
- utbetalningen av dagpenning till dig räcker under 65 dagar på grund av permittering eller förkortad arbetsvecka

Märk att du ska skicka in dokumentation på orsaken till befrielsen till arbetslöshetskassan.

Självrisk

Självrisktiden är 5 dagar. Självrisktiden räknas fortfarande inte mer än en gång om året

dvs. om arbetsvillkoret uppfylls under året, blir det ingen ny 5 dagar lång självrisktid.

Rörlighetsunderstöd

Man kan också i efterhand ansöka om rörlighetsunderstöd för en anställning som börjar under år 2018, men det ska ske senast inom 3 månader från att anställningen började. En lagändring gör det möjligt att ansöka om rörlighetsunderstöd också för utbildning som hör till arbetet, om utbildningen är en förutsättning för att anställningen ska börja och övriga villkor för att få rörlighetsunderstöd uppfylls. Man kan också för rörlighetsunderstöd för deltidarbete, om man har minst 18 arbetstimmar per vecka. Under tiden med deltidarbete betalas rörlighetsunderstödet bara för arbetsdagar.

Det är möjligt att bevilja förhöjt rörlighetsunderstöd. Barnförhöjningen beviljas på samma sätt som inom arbetslöshetsskyddet. Dessutom kan man få en särskild förhöjningsdel till rörlighetsunderstödet, om arbetsresan är över 200 kilometer.

Utän förhöjning är rörlighetsunderstödet lika stort som grunddagpenningen, dvs. 32,40 €/dag. Rörlighetsunderstödet är beskattningsbar inkomst.

Arbetslöshetskassan betalar rörlighetsunderstödet till dem som får inkomstdagpenning, FPA betalar det till dem som får grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd.

Företagsverksamhet

Man undersöker inte om företagandet är en huvudsyssla under de första 4 månaderna då en arbetslös arbetssökande startar företagsverksamhet under 2018. I praktiken innebär detta att du under de första 4 månaderna som företagare kan få inkomstdagpenning oberoende av karaktären på företagsverksamheten. Företagarinkomsten jämkas, och du ska alltid informera TE-centralen om att du inlett företagsverksamhet genast då den börjar. ■

Rakennuskassa

RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA

Siltasaarenkatu 4,
PL 308, 00531 Helsinki
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennuskassa.fi
www.rakennuskassa.fi

Päiväraha hakemusten postitusosoite:

Rakennusalan työttömyyskassa
PL 135, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaikamme on toistaiseksi ma-pe klo 9.00–15.00

Poikkeavat aukioloajat löytyvät Rakennuskassan kotisivuilta.

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittämösopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsiointi

eAsioinnissa voit täyttää ansiopäiväraha hakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi.

eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietojasi.

Rakentajan eväät

Päivä yläilmoissa

Lauttasaareen keväällä 2018 pystytetylle YIT:n työmaalle nousee uusi kerrostalo nimeltä Pikku-Tylli. Työmaan torninosturista vastaava nosturinkuljettaja Minna Simonen kertoo, miten hän pitää itsensä virkeänä istumatyössä.

Sanna Pöyry

Taivalkoskelta kotoisin oleva **Simonen** kävi nosturinkuljettajakurssin Forssassa 10 vuotta sitten.

– Vaikka isäni oli nosturimiehiä, en heti seurannut hänen jalanjälkiään. 28-vuotiaana kuitenkin päätin, että haluan kivan ammatin, jossa olisi kohtuullinen palkka eli mahdollisuus toteuttaa unelmia.

Nyt Simonen on yksi noin kymmenestä nosturinkuljettajanaisesta Suomessa. Pikku-Tyllin työmaalla hän on työskennellyt viime elokuun lopusta.

– Päivä täällä alkaa seitsemältä. Tulen aina sen verran ajoissa paikalle, että seitsemältä olen jo kiivennyt ylös ja tsekannut koneen toiminnan.

Kapuaminen vie kokoneelta kuljetajalta vain muutaman minuutin. Seuraavat neljä tuntia kuluvat pitkälti kopissa, joten jaksamisen takaa kunnan aamupala.

– Keitän kotona puurot ennen töihin lähtöä ja otan eväät mukaan tänne työmaalle. Syön siis vielä taukoko-pissa ennen kuin kiipeän tänne ylös, kertoo Simonen ja nostaa 6 000 kilon vaakasuoran betonielementin alhaalla odottaville työmiehille.

Fiksusti syömällä jaksaa istua pitkänkin päivän

Pikku-Tyllin työmaalla kahvitellaan aamuyhdeksältä. Varsinainen ruokatauko on yhdeltätoista. Silloin syö-

dään omia eväitä, koska työmaaruokalaa ei ole, ja ostoskeskukseen on hiukan matkaa.

Lounaan jälkeen Simonen huolehtii siitä, että kroppa jaksaa myös iltapäivän. Nosturikopin ikkunalaudalla odottavat mandariini, ananas ja proteiinipatukka. Välipaloja tarvitaan etenkin silloin, kun työpäivä ylhäällä kopissa venyy normaalia pidemmäksi.

– Repussa voisi tietysti tuoda kahvitkin tänne, mutta käyn mieluummin alhaalla tauolla, ettei päivä mene ihan istumiseksi. Samalla on kiva turista muiden kanssa.

Pikku-Tyllin 38 metriä korkeasta torninosturista on helppo käydä

tauoilla – toisin kuin Tripla-tömaalla, jossa Simonen oli aiemmin hommissa.

– Ne nosturit olivat huomattavasti korkeampia, eli alhaalla käytiin vain ruokailemassa. Onneksi keho oppii nopeasti siihen, miten täällä ylhäällä kannattaa syödä ja juoda.

Nosturinkuljettaja ei voi syödä ja juoda ylenpalttisesti, sillä wc:ssä käynti on hankalampaa kuin monella työpaikalla.

– Liian tukevasti syöminen myös uuvuttaa, koska istuessa ei kulu energiaa. Etenkin kesäisin syön vain jotakin kevyttä, kuten salaattia. Tosin viime kesä oli aikamoinen, koska kaikissa Liebherr-nostureissa ei ole ilmastointia, ja hellelukemat pysyivät päivästä toiseen. Onneksi täällä ylhäällä käy aina tuulenviri, Simonen kertoo.

Koppiaktiiviteetit pitävät mielen ja kehon virkeänä

Vaikka tauoille laskeutuminen ja ylös kiipeäminen rytmittävät mukavasti työpäivää, istuminen käy voimille, jos ei pidä huolta kehonsa liikkuvuudesta.

– Esimerkiksi silloin kun alhaalla laitetaan seinäkiveä paikalleen, odotellessani venyttelen ja kyykkään täällä kopissa. Työfysioterapeutiltamme olen saanut hyviä liikkeitä niska-hartiaseudun vetreyttämiseen. Tänne ki-puaminen käy myös hyvästä pepputreenistä.

Kopissa odotellessa on hyvä pitää itsensä aktiivisena muutenkin. Jos työpäivään sisältyy paljon odottelua, Simonen neuloo sukkaa ajankuluki, surffaa netissä tai katsoo elokuvia kännykällä.

– Mutta ontelopäivinä kudin saa odottaa, hän nauraa ja jatkaa:

– Tällä työmaalla bonuksena ovat myös upeat merinäköalat. Niitä ei vaan väsy ihailemaan. Nautin muutenkin siitä, että olen iso osa tämän kerrostalon rakentamisvaihetta ja näen koko ajan työni jäljen. Ja mulla on pääsääntöisesti mukavat työkaverit. Jo siksikin liikun mielelläni alas tauoille. ■

Minna Simonen pitää itsensä aktiivisena nosturin kopissa. Loppoiat hän kutoo sukkaa, surffaa netissä tai katsoo kännykällä elokuvia. Tärkeää on myös jumpata välillä.

Vuosikatsaus

VUODEN VAIHTUESSA on tapana muistella mennyttä ja vaikka tikulla silmään, niin siihen ajattelin tämän vuoden 2019 ensimmäisen kolumnivuoron käyttä. Vuosi sitten, kun palailtiin loppiaisen jälkeen työmaille, oli rakentajilla usko tulevaisuuteen kova. Työehtosopimukset päättyisivät helmikuun lopussa, ja toki hillittömässä noususuhdanteessa oltiin varmoja, että liki kymmenen vuoden hiljaiselon ja nollakorotusten jälkeen, olisi nyt aika ottaa sisään jääneet takaisin. Julkisuudessaakin rakennusala pidettiin yleisen talouskasvun veturina ja RT:kin myönsi varsinkin asuntorakentamisen puolella uusia asuntoja tulevana kuin sieninä saateella.

Mutta kuinkas kävikään? Kerta toisensa jälkeen kokoonnuttiin, mutta mihinkään ei päästy, eikä neuvotteluhaluja tuntunut olevan. Rakennusallalla kertaalleen hylättyä kiky-sopimusta yritettiin ajaa kuin käärmettä pyssyyn ja vaikka tuposta oltiin haluttu lupua, edellytettiin yhtenäistä palkankorotuslinjaa toimialasta riippumatta.

Kukaan ei oikein tuntunut tietävän mistä kiikastaa, tai varmasti monikin tiesi, muttei kertonut. Ylityökiellot olivat olleet voimassa jo maaliskuun alusta, vaihtelevalla menes-

tyksellä. Ensimmäiset varsinaiset lakkotoimet kohdistuivat tuoteteollisuuteen ja eipä aikaakaan, kun vuorineuvokset olivat julkisuudessa kertomassa toimien vastuuttomuudesta ja vahingosta kansantaloudelle. Iltapäivälehdet riensivät tyylilleen uskollisesti kilvan vertailemaan rakennusalan ja hoitoalan palkkoja ja taas saatiin luotua kuva ahneesta duunarin pirusta.

Seuraava askel, yrityskohtaiset työtaistelutoimenpiteet, alkoivat jo kuumottaa. Vaikea kuvitella, mistä mielipuolisesta ajatushautomosta RT:n kaavailema työsulku, kohdistettuna ainoastaan Rakennusliiton jäseniin, oli peräisin. Missä kaikkivoipaisuuden ja yliherruuden tilassa voivat elää tuollaisia päätöksiä tekevät? Sipilän suomessa kaikki on mahdollista ja kun työmiestä – ja naista lyödään, niin silloin lyödään kanssa.

Jos ei rintama ollut aina täysin yhtenäinen työntekijäpuolella, ei se ollut sitä isännilläkään. Kentältä kuullun perusteella suhtautuminen työsulun noudattamiseen olisi ollut varsin kirjavaa. Osa aikoi antaa piutpaut koko touhulle ja osa aikoi noudattaa kirjaimellisesti. Jälkimmäinen johtikin tiettyyn turbulenssiin työvoiman liikkuvuudessa. Surkeimmat tapaukset olivat nämä jäsenyytensä irti-

sanoneet. Eräässä kansalliskirjastoomme kuuluvassa teoksessakin jo sanotaan, että silloin on toimittava, kun asiat niin vaativat. Se, kenen selkäranka lopulta taipui, jääköön jokaisen oman tulkinnan varaan. Kaikkia tyydyttävää lopputulosta ei liene mahdollista koskaan saada ja aina löytyy väänköitä, jotka eivät ole tyytyväisiä mihinkään.

Omasta puolestani nostan neuvottelijoille kypärää. Työrauhan työmaille palattua saimmekin nauttia ennätysellisen lämpimästä ja pitkään jatkuneesta kesästä, jonka nautinnollisuus sekini on tietysti kyseenalaista. Ainakin siitä osasi nauttia bikini päällä iv-kanavia katolla sisään ohjannut rakennushenkilö, tosin vain päivän ajan. Normivarustus palautui jonkun ankeuttajan toimesta kypärineen ja huomiovaatteineen.

Ainakin lomakelit olivat melko varmasti menneenä kesänä kaikilla rakentajilla kohdillaan, vaikka ainakin merellä suunnattomat sinilevälautat harmia aiheuttivatkin. Viimein syksyn saavuttua ja jo talveksikin käännyttyä alkoi kuulua viestejä rakentamisen tahdin hidastumisesta. Ei mitään uutta auringon alla, sykli vaan tuntuu nopeutuvan entisestään. Ala on perinteisesti suhdanneherkkä. ■

Timo Kuvaja
maalari

MUISTATHAN ÄÄNESTÄÄ

Liittokokousvaalit 25.2.–10.3.2019

Äänestäminen on helppoa ja vaivatonta.
Katso ehdokkaat ja äänestysohjeet:
www.liittokokous.rakennusliitto.net

Eduskunta- vaalit

Varmista, että eduskunnassa
on palkansaajien etuja ajavia
kansanedustajia.

Ennakkoäänestys
3.–9.4.2019

Vaalipäivä 14.4.2019

EU- vaalit

Euroopan unionissa tehdyt
päätökset vaikuttavat Suomessa
elävien ihmisten elämään.

Ennakkoäänestys
15.–21.5.2019

Vaalipäivä 26.5.2019

24. LIITTOKOKOUS
24.–26.5.2019

MARINA CONGRESS CENTER
HELSINKI